

บทที่ 4

ทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นที่มีฐานอยู่บนความเข้าใจเรื่องการเป็นสาเหตุ

เนื้อหาของบทนี้แบ่งออกเป็นสองส่วนหลักด้วยกัน ส่วนแรกเป็นการนำเสนออรรถศาสตร์ของโลกที่เป็นไปได้โดยอาศัยความเข้าใจที่มีต่อทฤษฎีการเป็นสาเหตุของทูลี่ที่อภิปรายไปในส่วนท้ายของบทที่แล้วมาเป็นพื้นฐานในการก่อรูปอรรถศาสตร์ดังกล่าว สำหรับส่วนหลักที่สองนั้น ผู้วิจัยจะอ้างเหตุผลสนับสนุนการเข้าใจเรื่องความจำเป็นผ่านกรอบความคิดของโลกที่เป็นไปได้ในลักษณะดังกล่าว โดยจะเน้นไปที่การพิจารณาถึงจุดแข็งของทฤษฎีเมื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎีอื่นๆ จุดยืนในทางปรัชญาบางอย่างที่อาจจะได้จากทฤษฎีที่ถูกละทิ้ง และประโยชน์ที่มีต่อการเลือกระบบของตรรกวิทยาโมดัลได้จากความเข้าใจดังกล่าว

4.1 อรรถศาสตร์ของโลกที่เป็นไปได้เชิงการเป็นสาเหตุ

เนื้อหาในส่วนนี้จะแบ่งเป็นสองส่วนย่อยด้วยกัน โดยในส่วนแรกจะแสดงให้เห็นว่าความเข้าใจในเรื่องการเป็นสาเหตุสามารถนำมาเข้าใจความหมายของถ้อยคำภาษาที่เราใช้เกี่ยวกับเรื่องความจำเป็นและเป็นไปได้ได้อย่างไรบ้าง และส่วนที่สองจะเสนอการให้ความหมายต่อโลกที่เป็นไปได้ที่สอดคล้องกับความเข้าใจที่เราได้ในส่วนแรกดังกล่าว

4.1.1 ข้อความเกี่ยวกับความจำเป็นและเป็นไปได้ในฐานะของข้อความเกี่ยวกับการเป็นสาเหตุ

ถ้าหากความเข้าใจต่อการพูดจาเรื่องความจำเป็นและเป็นไปได้ในหัวข้อ 2.5 ที่ว่าเราสามารถจะเข้าใจได้เสมอว่าเวลาเราอ้างเรื่องความจำเป็นและเป็นไปได้ใดๆก็ตามเรากำลังเสนอการอ้างเรื่องการเป็นสาเหตุในบางลักษณะด้วยนั้น จะไม่ได้เป็นทัศนคติที่ทุกคนมองเห็นร่วมกันอยู่จริงๆ งานวิจัยนี้จะถือว่ามีสิ่งที่จะเสนอต่อไปนี้มันส่วนหนึ่งแล้วเป็นข้อเสนอในเชิงบรรทัดฐาน กล่าวคือถึงแม้เราจะไม่ได้เข้าใจอยู่ในลักษณะดังกล่าว เราก็ *ควร* ที่จะเลือกเข้าใจในลักษณะนี้ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยยังเชื่อว่าเราพร้อมที่จะเข้าใจในลักษณะดังกล่าวอยู่แล้วโดยธรรมชาติ เหตุผลสนับสนุนความเชื่อมั่นดังกล่าวของผู้วิจัยนั้นก็คือทัศนคติของคานท์ (Immanuel Kant) ที่คิดว่ามนุษย์ไม่สามารถจะมีประสบการณ์ใดๆได้โดยไม่มี ความเข้าใจด้วยว่า ประสบการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องของการเป็นสาเหตุด้วยในบางลักษณะ สำหรับคานท์แล้วเราอาจจะพูดได้ทีเดียวว่า มันเป็นความจริงที่ว่า การเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงของทุก

สิ่งในโลกนั้นดำเนินไปตามกฎเชิงสาเหตุบางอย่าง อย่างที่ความจริงดังกล่าวนั้นไม่ต้องอาศัยประสบการณ์ใดเป็นเครื่องพิสูจน์ (apriori)¹ ความคิดดังกล่าวสอดคล้องกับหลักความเชื่อบางอย่างที่อาจจะพิจารณาว่าอ้างอะไรมากกว่าที่ค้านท์อ้าง คือหลักการที่คิดว่าทุกเหตุการณ์นั้นมีสาเหตุให้เกิดขึ้น (principle of causality) หลักการดังกล่าวไม่ได้จำกัดการอ้างอยู่แค่ข้อจำกัดทางการเข้าใจของมนุษย์เท่านั้น และถึงแม้ความจริงของหลักการดังกล่าวยังสามารถถกเถียงได้อย่างไม่เป็นที่ยุติ² แต่ผู้วิจัยก็เชื่อว่าทัศนะดังกล่าวนี้มีน้ำหนักพอที่จะทำให้เห็นว่าสิ่งที่ผู้วิจัยเสนอนั้นไม่ได้แปลกประหลาดจนต้องถูกปฏิเสธให้ตกไปทันที ในเมื่อเราพอจะรับฟังได้ว่าทุกสิ่ง ทุกเหตุการณ์ และทุกการเปลี่ยนแปลง นั้นมีสาเหตุบางอย่างที่ทำให้มันเกิดขึ้น เราย่อมจะเข้าใจ ทุกสิ่ง ทุกเหตุการณ์ และทุกการเปลี่ยนแปลง ดังกล่าว *ในฐานะของ* สิ่งที่อยู่ในความสัมพันธ์ทางสาเหตุ เราจะเริ่มต้นการสร้างทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นที่งานวิจัยนี้ต้องการเสนอด้วยความเข้าใจดังกล่าวนี้

ความเข้าใจในทันที (intuition) เกี่ยวกับการเป็นสาเหตุซึ่งสัมพันธ์กับมโนทัศน์เรื่องความจำเป็น และเป็นไปได้ที่งานวิจัยนี้มี สามารถแสดงออกมาได้เป็นข้อๆดังนี้ ก. อะไรรจะ *เกิดได้หรือเป็นไปได้* หมายความว่ามีความเป็นไปได้ให้มันเกิด ข. อะไรรที่ *เกิดขึ้นแล้วแต่ อาจจะไม่เกิดขึ้น* ก็ได้ หมายความว่ามีความเป็นไปได้ที่ทำให้มันจะไม่เกิดขึ้นก็ได้ ค. อะไรรที่ไม่ว่าอย่างไรก็ *เกิดขึ้นไม่ได้* หมายความว่าไม่ว่าอย่างไรก็ไม่มีสาเหตุที่ทำให้มันเกิดขึ้นได้ และ ง. อะไรรที่ *จำเป็น* ต้องเกิด หมายความว่าไม่ว่าอย่างไรก็มีสาเหตุทำให้มันเกิดเสมอ

ความเข้าใจในทันที 4 ประการดังกล่าวนี้ สะท้อนให้เห็นว่าเราสามารถที่จะเริ่มต้นเข้าใจข้อความพื้นฐานที่เราใช้พูดจากันในเรื่องความจำเป็นและเป็นไปได้ 4 ลักษณะ คือ 1). ข้อความที่แสดงเป็นไปได้ (possibility) 2). ข้อความที่แสดงการอาจจะเป็นอย่างอื่นก็ได้ (contingency) 3). ข้อความแสดงความเป็นไปไม่ได้ (impossibility) และ 4). ข้อความแสดงความจำเป็น (necessity) เราสามารถเข้าใจว่าข้อความลักษณะ 1). และ 2). นั้นจริงๆแล้วเป็นข้อความลักษณะเดียวกันคือพูดถึงความเป็นไปได้ และข้อความลักษณะ 3). และ 4). นั้นจริงๆแล้วเป็นข้อความลักษณะเดียวกันที่พูดถึงความจำเป็น และถ้าโดยพื้นฐานแล้วเป็นเรื่องปกติที่เราจะเข้าใจความหมายของ “จำเป็นที่ว่า...” ว่า “ที่ว่าเป็นไปได้อันจะไม่...นั้นเป็นเท็จ” และเข้าใจความหมายของ “เป็นไปได้ที่...” ว่า “ไม่จำเป็นที่จะไม่...” แล้ว³ เราก็สามารถเข้าใจได้ว่าจริงๆแล้วข้อความทั้งหมดสามารถที่จะเข้าใจว่าทอนให้ลงสู่ความเข้าใจ

¹ ดู Kant, Immanuel. *The Critique of Pure Reason*, trans., Norman Kemp Smith (London: Macmillan, 1929), I. § 4-7.

² ดู Warnock, Gary J. “Every Event Has a Cause” in Anthony Flew., ed., *Logic and Language*, 2nd series (Blackwell, 1953)

³ ดูวิทยานิพนธ์นี้ หน้า 13.

เรื่องเดียวกันได้ทั้งหมดขึ้นอยู่กับว่าเราจะอาศัยข้อความแบบใดเป็นพื้นฐานของการอธิบายดังกล่าว และดังนั้นถ้าข้อความเหล่านี้สามารถเข้าใจได้ในแง่หนึ่งว่าเป็นข้อความที่พูดถึงการเป็นสาเหตุในบางลักษณะด้วยแล้ว ก็ดูจะไม่ใช่เรื่องที่ตายตัวแต่อย่างใดที่จะต้องทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ความจำเป็นและมโนทัศน์ความเป็นสาเหตุ ผ่านข้อความหนึ่งข้อความใดก่อนเป็นหลัก งานวิจัยนี้จะขอเลือกพิจารณาความสัมพันธ์ของทั้งสองมโนทัศน์ผ่านข้อความที่แสดงความเป็นไปได้ก่อน เนื่องจากผู้วิจัยคิดว่าการเริ่มต้นด้วยข้อความในลักษณะดังกล่าวนั้นมีความเป็นธรรมชาติกว่าการเริ่มต้นด้วยข้อความที่พูดถึงเรื่องความจำเป็น ในแง่ที่ว่าเราสามารถที่จะพบตัวอย่างของการใช้ถ้อยคำในลักษณะดังกล่าวได้มากกว่าและดูจะเป็นที่ถกเถียงเกี่ยวกับความจริงของข้อความดังกล่าวกันน้อยกว่าข้อความที่อ้างว่าจะอะไรจำเป็น

จากความเข้าใจข้างต้น ถ้าเราสามารถจะยอมรับได้ว่าทุกสิ่งที่เกิดขึ้น ทุกเหตุการณ์ หรือทุกการเปลี่ยนแปลงนั้น เป็นผลมาจากบางสิ่ง บางเหตุการณ์ หรือบางการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแล้ว ก็ดูจะไม่ได้เป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับความเข้าใจดังกล่าวถ้าเราจะถือว่า ในขณะที่เราพูดว่า “เป็นไปได้ที่ตอนนี้ฝนจะตก” นั้นเรากำลังเชื่อด้วยว่าการที่ฝนตกตอนนี้ดังกล่าวนี้เป็นผลหรือเกิดมาจากสาเหตุบางอย่างภายใต้สถานการณ์บางอย่าง คนไทยเคยเห็นฝนตกมานับครั้งไม่ถ้วน นักอุตุนิยมวิทยาบอกเราถึงเงื่อนไขหรือสาเหตุที่ทำให้ฝนตกในแต่ละแห่งแต่ละครั้ง ที่ถึงแม้ไม่เหมือนกันเสียทีเดียวในรายละเอียด แต่ก็พอจะเข้าใจได้อย่างที่เขียนไว้ในตำราเรียนทั่วไปว่าเกิดจากการกลั่นตัวเป็นหยดน้ำของกลุ่มความชื้นที่รวมตัวกันอยู่ในอากาศที่เรียกว่าเมฆ โดยที่การกลั่นตัวดังกล่าวนี้เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิในชั้นบรรยากาศในลักษณะต่างๆกัน หรือบางครั้งเราจะได้ยินว่าฝนตกตรงที่เราอยู่เกิดจากการที่พายุที่มีความรุนแรงแตกต่างกันไปเคลื่อนที่ผ่านเข้ามายังบริเวณนั้น และบางครั้งเราเข้าใจได้ว่าก่อนเมฆที่กลั่นตัวเป็นหยดฝนนั้นแม้ไม่ได้อยู่เหนือบริเวณที่เราอยู่แบบตรงๆ แต่กระแสลมที่แรงพอก็สามารถจะพัดพาเอาสายฝนจากที่หนึ่งนั้นให้ไปตกยังบริเวณใกล้เคียงอื่นๆได้ รวมถึงที่ที่เราอยู่ด้วย

จะเห็นได้ว่าคำบรรยายเชิงสาเหตุของการที่ฝนตก ณ ที่ที่เราอยู่ในแต่ละครั้งนั้นสามารถที่จะถูกให้ได้แตกต่างกันไปตามแต่เงื่อนไขที่เกิดขึ้นจริง แม้ว่าเราจะอยู่ในที่ที่มีฝนตกน้อยมากเช่นในทะเลทรายโดยทั่วไปแล้วเราก็เชื่อว่า เป็นไปได้ ที่ฝนจะตกลงมาในที่นั้น ณ ขณะนั้น ถ้าหากถามว่าทำไมเราถึงเชื่อว่าเป็นไปได้ที่ฝนจะตกในทะเลทราย ณ ที่ที่เราอยู่ เราก็คงตอบได้ไม่ยากว่า ถ้ามีสาเหตุบางอย่าง (เช่น สาเหตุที่เคยทำให้ฝนตก ณ ที่นั้นมาแล้ว) เกิดขึ้น จะทำให้ฝนตกลงมา และผู้ตอบเชื่อว่าสาเหตุดังกล่าว นั้น มีอยู่จริง และถ้าจะลองสมมติให้เราไปอยู่ในดินแดนที่ไม่เคยมีฝนตกเลยมาก่อนและพูดข้อความที่ว่า “เป็นไปได้ที่ฝนจะตกลงมาตอนนี้” แม้ว่ามันจะดูเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงๆในตอนนั้นได้ยากมาก (เมื่อพิจารณาจากสิ่งที่เคยเกิดขึ้นมาตลอดในอดีต) แต่จะมีใครกล้ายืนยันในทางตรงกันข้ามว่าเป็นไปไม่ได้ที่ฝนจะตกลงมาตอนนี้ เพราะเหตุใดการยืนยันในทางกลับดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่น่าเชื่อหรือน่าจะมีโอกาสเป็นจริงน้อยกว่าการยืนยันข้อความแสดงความเป็นไปได้ที่เป็นตัวอย่างของเรา? ผู้วิจัยกล้าพูด

ได้ว่าที่เป็นเช่นนั้นเพราะจริงๆแล้วเรามีความเข้าใจบางอย่างร่วมกันอยู่เกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดฝนตก ณ ที่นั้น กล่าวคือ เราเชื่อว่าถ้าบังเอิญมีสาเหตุบางอย่างทำให้เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการเกิดฝนตก ณ ที่นั้นเปลี่ยนไป เช่น มีความชื้นในบริเวณนั้นสูงขึ้น (ซึ่งจะด้วยเหตุใดก็ตาม) หรือ มีพายุฝนที่ไม่เคยพัดมายังที่นั้นมาก่อนเกิดขึ้นแล้วเคลื่อนตัวเข้ามาในบริเวณนั้น ซึ่งสาเหตุของการเคลื่อนตัวเข้ามาดังกล่าว อาจจะมีได้จากการที่ความกดอากาศในบริเวณนั้นหรือบริเวณใกล้เคียงเกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบที่ไม่เคยเป็นด้วยสาเหตุบางประการ สาเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นเหล่านี้ทำให้การปฏิเสธความเป็นไปได้ของการเกิดฝน ณ ที่นั้นแทบจะไม่มีน้ำหนักเลย

อย่างไรก็ตามความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดฝนตกดังกล่าว อาจจะทำให้เปิดโอกาสให้ข้อความ “เป็นไปได้ที่ฝนจะตกที่นี่” ยังมีโอกาสเป็นจริงอยู่ได้ ถ้าผู้พูดยืนยันข้อความดังกล่าวร่วมกับข้อความอื่น ซึ่งจะทำให้สิ่งที่ผู้พูดยืนยันนั้นมีลักษณะเป็นข้อความแสดงเงื่อนไข เกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดฝนตก เช่น “ถ้าไม่มีความชื้นในระดับที่เป็นหยดน้ำหรือสามารถกลั่นตัวเป็นหยดน้ำได้อยู่ในบรรยากาศบริเวณนี้และบริเวณใกล้เคียงเลย ก็เป็นไปได้ที่ฝนจะตกที่นี่” ผู้วิจัยเชื่อว่า ถ้าเราเข้าใจเรื่องความจำเป็นและเป็นไปได้ตามทฤษฎีความเป็นไปได้ที่อาศัยกรอบความคิดเรื่องโลกที่เป็นไปได้ในลักษณะอื่นๆที่ไม่ได้เป็นในเชิงสาเหตุแล้ว ข้อความแสดงความจำเป็นและเป็นไปได้ที่อยู่ในรูปของข้อความแสดงเงื่อนไขในลักษณะดังกล่าวจะไม่สามารถถูกเข้าใจได้อย่างตรงกับความหมายที่ผู้พูดต้องการยืนยันจริงๆ เราจะกลับมาพิจารณาข้อได้เปรียบของทฤษฎีความจำเป็นที่วางอยู่บนความเข้าใจเรื่องสาเหตุที่เกี่ยวกับความจริงของข้อความแสดงความจำเป็นที่อยู่ในรูปของเงื่อนไขในลักษณะดังกล่าวใน ส่วนหลักที่สองของบทนี้

เท่าที่อธิบายมาข้างต้นนั้นเป็นเรื่องของข้อความซึ่งพูดถึงความเป็นไปได้ของสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง แม้ว่าเรามักจะไม่พูดว่า “เป็นไปได้ที่ฝนจะตกตอนนี้” ถ้าหากว่าจริงๆแล้วตอนนี้ฝนกำลังตกอยู่ แต่การเกิดเหตุการณ์หนึ่งขึ้นจริงก็เป็นตัวยืนยันความจริงของข้อความที่ยืนยันความเป็นไปได้ของการเกิดเหตุการณ์นั้นด้วยไปในขณะเดียวกัน เพราะถ้ามันเป็นไปไม่ได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้นแล้ว เหตุการณ์นั้นก็ต้องเกิดขึ้นจริงไม่ได้ด้วย จากความเข้าใจของเราในเรื่องน้ำหนักของความคิดเรื่องที่ว่าทุกเหตุการณ์มีสาเหตุให้เกิดขึ้นเสมอ นั่น ทำให้เมื่อเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเราสามารถเข้าใจว่ามันต้องมีสาเหตุบางอย่างซึ่งเปิดโอกาสให้เราหาคำอธิบายเพื่อเข้าใจการเป็นสาเหตุดังกล่าวนั้นด้วย และถึงแม้ว่าคำอธิบายลักษณะอื่นที่ไม่ได้เป็นในเชิงสาเหตุนั้นอาจจะสามารถมีได้ แต่คำอธิบายที่ตอบคำถามว่าทำไมเหตุการณ์ดังกล่าวจึงเกิดขึ้นหรือคำอธิบายเชิงสาเหตุนั้น ย่อมสามารถที่จะมีต่อเหตุการณ์นั้นได้เสมอ และในขณะเดียวกันก็คือคำอธิบายที่ว่าเหตุการณ์ดังกล่าวนั้น *เป็นไปได้* ได้อย่างไรด้วย

เราสามารถที่จะถ่วงความเข้าใจเบื้องต้นทั่วไปที่เรามีในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างข้อความแสดงความจำเป็นไปได้กับความเข้าใจที่เรามีต่อมันในเชิงสาเหตุออกมาได้ว่า เมื่อเราพูดว่า “เป็นไปได้ที่จะเกิด ก.” หมายความว่ามีความเป็นไปได้ที่ ก. จะเกิดขึ้น

ลักษณะของข้อความอีกแบบหนึ่งที่เราไม่ได้เกี่ยวกับความจำเป็นและเป็นไปได้ นั่นก็คือข้อความที่แสดงความเป็นไปได้ที่จะไม่เกิด สิ่ง เหตุการณ์ หรือการเปลี่ยนแปลง บางอย่างขึ้น ในกรณีที่สิ่งหรือเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นอยู่ตามข้อเท็จจริง เช่น “เป็นไปได้ที่กระดาศอยู่ในมือเราตอนนี้จะไม่ได้มีสีขาว” การที่ข้อความดังกล่าวมีน้ำหนักที่ *โดยทั่วไปแล้ว* เราจะไม่สามารถปฏิเสธได้ว่ามันไม่เป็นจริงนั้น ก็เพราะเราเชื่อว่าสาเหตุบางอย่าง (ที่เราสามารถอธิบายได้) ของการมีสีขาวของกระดาศในมือของเรานั้นอาจจะไม่มีอยู่หรือเกิดขึ้นก็ได้ เป็นไปได้ที่แทนที่ในขั้นตอนของการผลิตกระดาศแผ่นที่อยู่ในมือของเรา สีสารเคมีที่ทำให้กระดาศมีคุณสมบัติสะท้อนแสงสีขาวเข้าตาของเราอาจจะไม่ได้ถูกนำมาใช้ (ด้วยเหตุต่างๆกัน) ก็ได้ ความเป็นไปได้ดังกล่าวนี้สามารถจะเข้าใจได้ในทำนองเดียวกับข้อความแสดงความเป็นไปได้ที่เป็นพื้นฐานในย่อหน้าที่แล้วได้อย่างเกือบจะโดยทันที เนื่องจากเราเข้าใจได้อย่างไม่ยากเลยว่า กระดาศที่อยู่ในมือเรานั้นอาจจะมีสีอื่น เช่น สีเขียวก็เป็นได้ ถ้ามีสาเหตุให้มันมีคุณสมบัติสะท้อนแสงสีเขียวเข้าตาของเราแทน ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นทั้งในขั้นตอนหนึ่งใดในการผลิต หรือแม้กระทั่งในเวลาก่อนหน้าที่ยังจะมาอยู่ในมือของเราไม่นานมันถูกนำไปย้อมด้วยสารเคมีสีเขียว หรือถ้ากระดาศแผ่นนี้ดังกล่าวจริงๆแล้วมีคุณสมบัติในการเปลี่ยนสีเป็นสีเขียวเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมบางอย่าง อย่างเดียวกับที่กระดาศสีส้มเปลี่ยนสีเมื่ออยู่ในสภาพความเป็นกรดหรือด่างที่เปลี่ยนไป จากความเข้าใจดังกล่าวเราสามารถที่จะแกลงความเข้าใจเบื้องต้นทั่วไปที่เรามีในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างข้อความแสดงความเป็นไปได้ที่จะไม่เกิดบางสิ่งบางอย่างขึ้นกับความเข้าใจที่เรามีต่อมันในเชิงสาเหตุออกมาได้ว่า **เมื่อเราพูดว่า “เป็นไปได้ที่จะไม่เกิด ก.” หมายความว่าด้วยสาเหตุที่ทำให้ ก. เกิดนั้นเข้าใจว่าถูกแทนที่ด้วยสาเหตุที่ทำให้ ก. ไม่เกิดขึ้นได้**

ข้อความเกี่ยวกับความจำเป็นและเป็นไปได้ที่ยืนยันว่าบางสิ่งหรือบางเหตุการณ์ไม่อาจจะเป็นไปได้ เช่น “เป็นไปได้ไม่ได้ที่คนเราจะยังมีชีวิตอยู่เมื่อความดันโลหิตมีค่าเท่ากับศูนย์” หรือ “เป็นไปได้ไม่ได้ที่วัตถุใดจะเคลื่อนที่ได้เร็วกว่าแสง” ก็สามารถที่จะถูกพิจารณาได้ว่ามีความเข้าใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในเชิงสาเหตุบางอย่างของสิ่งที่ถูกพูดถึงอยู่ในข้อความเหล่านี้ผูกติดอยู่ด้วยเสมอ โดยข้อความที่เป็นตัวอย่างข้อความแรกนั้นกำลังบอกเราด้วยว่าผู้พูดนั้นเชื่อว่าการจะมีชีวิตอยู่หรือไม่มีชีวิตแล้วของคนเรานั้นขึ้นอยู่กับความดันโลหิตที่ระดับหนึ่ง ถ้าหากเราถามเขาว่าทำไมจึงเชื่อว่าเป็นไปได้ที่คนเราจะยังมีชีวิตอยู่ถ้าความดันโลหิตเป็นศูนย์? เขาคงจะเห็นด้วยกับคำตอบที่ว่า การที่คนคนหนึ่งมีความดันโลหิตเป็นศูนย์นั้นเป็นสาเหตุให้คนๆนั้นตายในทุกกรณี ส่วนข้อความที่เป็นตัวอย่างข้อความที่สองนั้นเราเข้าใจได้ด้วยว่าผู้ยืนยันข้อความดังกล่าวนั้นเชื่อด้วยว่า ไม่มีอะไร *ทำให้* วัตถุหนึ่งใดนั้นเคลื่อนที่ได้เร็วกว่าแสง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือไม่มีคำอธิบายในเชิงสาเหตุใดๆที่ทำให้เราเข้าใจได้ว่าวัตถุหนึ่งนั้นจะเคลื่อนที่เร็วกว่าความเร็วของแสงได้ จากความเข้าใจดังกล่าวเราก็สามารถที่จะแกลงความเข้าใจเบื้องต้นทั่วไปที่เรามีในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างข้อความแสดงความเป็นไปได้ที่จะไม่เกิดบางสิ่งหรือบางเหตุการณ์ขึ้นกับความเข้าใจในเชิงสาเหตุที่เรามีต่อมันออกมาได้ว่า **เมื่อเราพูดว่า “เป็นไปได้ที่**

จะเกิด ก." หมายความว่าด้วยสาเหตุที่จะทำให้ ก. เกิด ณ เวลาหนึ่งที่เราบังถึง นั้นไม่มีอยู่ไม่ว่าจะในกรณีใดๆ

ข้อความลักษณะสุดท้ายก็คือข้อความที่ยืนยันว่าบางสิ่งหรือบางเหตุการณ์นั้นจำเป็นที่จะต้องเกิดขึ้น เช่น จำเป็นที่อากาศที่มีความหนาแน่นน้อยกว่าที่ผิวโลกจะลอยขึ้นสู่ที่สูง สิ่งมีชีวิตจำเป็นต้องหายใจ ความร้อนที่ระดับ x ทำให้ทองคำละลายอย่างจำเป็น ฯลฯ จากข้อพิจารณาที่เราได้กระทำมาเกี่ยวกับข้อความแสดงความจำเป็นและเป็นไปได้ลักษณะต่าง ๆ นั้น เราสามารถที่จะเข้าใจได้ด้วยว่าผู้ยืนยันข้อความที่แสดงความจำเป็นนั้นเชื่อด้วยในขณะเดียวกันว่าไม่ว่าในกรณีใดก็ตามจะมีสาเหตุให้เกิดสิ่งหรือเหตุการณ์ที่ถูกพูดถึงในข้อความดังกล่าวเหล่านั้นเสมอ กล่าวคือ จากตัวอย่างเรื่องความหนาแน่นของอากาศผู้พูดจะต้องคิดว่าอากาศที่มีความหนาแน่นมากกว่าที่อยู่ใกล้ผิวโลกจะเป็นตัวผลักดันให้อากาศที่มีความหนาแน่นน้อยกว่าขึ้นไปอยู่เหนือมันเสมอ และเมื่อพูดถึงสิ่งมีชีวิตแล้ว ในทุกกรณีการที่สิ่งนั้นหายใจเป็นปัจจัยที่ขาดไม่ได้ที่จะ ทำให้ สิ่งนั้นเป็นสิ่งมีชีวิต หรือไม่มีทองคำชิ้นใดที่อยู่ในอุณหภูมิที่ร้อนระดับหนึ่งแล้วจะไม่ ถูกทำให้ หลอมเหลว ซึ่งความเข้าใจเหล่านี้เป็นความเข้าใจในเชิงสาเหตุทั้งสิ้น เราจึงสามารถที่จะแกลงความเข้าใจเบื้องต้นทั่วไปที่เรามีในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างข้อความแสดงความจำเป็นที่จะเกิดบางสิ่งหรือบางเหตุการณ์ขึ้นกับความเข้าใจในเชิงสาเหตุได้ว่า เมื่อเราพูดว่า "จำเป็นที่จะเกิด ก." หมายความว่าด้วยสาเหตุที่ทำให้ ก. เกิดขึ้นเสมอ ณ เวลาหนึ่งที่เราบังถึง ไม่ว่าจะในกรณีใดๆ

คำถามที่อาจจะมีขึ้นได้ต่อตัวอย่างของข้อความที่แสดงความจำเป็นลักษณะสุดท้ายที่เพิ่งกล่าวไปก็คือ โดยทั่วไปแล้วข้อความที่แสดงความจำเป็นส่วนหนึ่งไม่น้อยทีเดียวจะเป็นข้อความที่พูดถึงความจริงทางคณิตศาสตร์หรือตรรกวิทยา เช่น "1+1=2 อย่างจำเป็น" หรือ "ถ้านายดำเป็นทหาร และทหารทุกคนยิงปืนเป็นแล้ว จำเป็นที่นายดำจะต้องยิงปืนเป็นด้วย" ข้อความแสดงความจำเป็นที่เราใช้กันอยู่ทุกเมื่อเชื่อวันในลักษณะดังกล่าวที่มีอยู่อย่างมากมายนั้นมีความสัมพันธ์อย่างไรในแง่ของการเป็นสาเหตุ? อาจจะฟังดูแปลกถ้าเราจะเข้าใจว่า 1+1 เป็นสาเหตุของ 2 หรือสิ่งที่ทำให้นายดำยิงปืนเป็นนั้นเป็นนั้นคือสถานภาพการเป็นทหารของเขา แทนที่จะเป็นเหตุการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นกับความสามารถในการยิงปืนได้ของนายดำเอง เช่น การที่เขาฝึกหัดยิงปืนเองมาได้ระยะหนึ่งแล้ว หรือการที่มีบางคนสอนเข้าจนยิงปืนได้ เป็นต้น อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อความแสดงความจำเป็นในทางคณิตศาสตร์หรือตรรกวิทยาดังกล่าวสามารถที่จะถูกเข้าใจในแง่ของการเป็นสาเหตุได้ถ้าเรามองว่าความจริงของข้อความทางคณิตศาสตร์และตรรกวิทยาดังกล่าวนั้นขึ้นอยู่กับบางสิ่งบางอย่างที่สามารถจะเข้าใจในแง่ของการเป็นสาเหตุได้ แต่ผู้วิจัยจะขอสงวนข้อพิจารณาดังกล่าวเอาไว้อภิปรายในส่วหลักที่สองของบทนี้ ภายหลังจากที่ได้ทำการเสนออรรถศาสตร์ของโลกที่เป็นไปได้ในลักษณะที่อาศัยความเข้าใจเชิงการเป็นสาเหตุเป็นพื้นฐานเรียบร้อยแล้ว

4.1.2 โลกที่เป็นไปได้ในฐานะของชุดของคำบรรยายในเชิงสาเหตุบนพื้นฐานความคิดเรื่องสาเหตุแบบทูลี่

ดังที่เราได้เห็นไปแล้วในหัวข้อ 3.3.2.2 ที่ว่าด้วยความเข้าใจที่เป็นแบบแผนของทฤษฎีการเป็นสาเหตุแบบทางสายกลางที่เสนอโดยทูลี่นั้น ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเป็นความสัมพันธ์ของสภาพการณ์ (states of affairs) สองสภาพการณ์ ที่เข้าใจได้ว่าอยู่ในรูป $CxPxQ$ (อาจจะเขียนเป็นไทยได้ว่า $สขกxข$) ซึ่งหมายความว่าเวลาที่เราบอกว่า ก. เป็นสาเหตุของ ข. นั้น เราจะต้องเข้าใจความสัมพันธ์ 'เป็นสาเหตุของ' ดังกล่าวไว้ว่า สภาพการณ์ที่สิ่งหนึ่ง x มีคุณสมบัติ ก. นั้นมีความสัมพันธ์ 'เป็นสาเหตุของ' ('C' หรือ 'ส') กับสภาพการณ์ที่สิ่ง x ดังกล่าวนั้นมีคุณสมบัติ ข. โดยที่เราจะต้องเข้าใจด้วยว่าความสัมพันธ์ 'C' ดังกล่าวนั้นเป็นความสัมพันธ์ที่ต้องขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุอีกระดับหนึ่งที่เรียกว่า 'การกำหนดให้เกิดโดยตรงในเชิงสาเหตุ' (direct causal necessitation) ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคู่สัมพันธ์ที่เป็นสิ่งสากล (universals)⁴ โดยเขาเขียนแทนด้วยเครื่องหมาย '→;' ส่วนวิธีเข้าใจความหมายของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุทั้งสองระดับดังกล่าวนี้ ทูลี่เสนอให้เราเข้าใจมันในฐานะของความสัมพันธ์ในเชิงทฤษฎี (theoretical relation) ตามแนวทางในการเข้าใจถ้อยคำในเชิงทฤษฎีแบบ แรมซี/ลูวีส ซึ่งเราได้กล่าวถึงไปแล้ว ในส่วนของเงื่อนไขที่ให้สิ่งสากลคู่ใดสภาพการณ์คู่ใดมีความสัมพันธ์ในเชิงสาเหตุดังกล่าวต่อกันนั้น เราก็ได้เห็นไปแล้วว่าเราสามารถที่จะเข้าใจเงื่อนไขดังกล่าวได้ในลักษณะที่อาศัยความเข้าใจเชิงความน่าจะเป็นเป็นพื้นฐาน ทั้งนี้ทั้งนั้นเงื่อนไขดังกล่าวถูกกำหนดขึ้นก็เพื่อต้องการที่จะสะท้อนความเข้าใจ 'การเป็นสาเหตุ' ในฐานะของความสัมพันธ์เชิงทฤษฎีที่กำหนดทิศทางของการส่งผ่านเชิงตรรกะของความน่าจะเป็นต่างๆ ซึ่งถือเป็นสาระสำคัญของทฤษฎีการเป็นสาเหตุแบบสังคมนิยมที่ทูลี่ต้องการนำเสนอ⁵ สิ่งที่เราได้เห็นไปอีกอย่างหนึ่งจากการอภิปรายถึงมิติทางญาณวิทยาของทฤษฎีการเป็นสาเหตุแบบทูลี่ก็คือ วิธีการในการหาหลักฐานมายืนยันข้อเสนอดังกล่าวในเรื่องของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ซึ่งมีได้อยู่หลายทางด้วยกันโดยผันแปรไปตามความเข้าใจลักษณะของสถานการณ์ของแต่ละกรณีของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ถูกอ้าง (ดูหัวข้อ 3.3.2.3)

ความเข้าใจการเป็นสาเหตุที่สรุปได้ในลักษณะดังกล่าวนี้ มีความเพียงพอที่จะนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการเข้าใจว่าชุดของคำบรรยายในเชิงสาเหตุตามทฤษฎีดังกล่าวนี้สามารถที่จะเข้าใจได้ในลักษณะใด ซึ่งจะมีส่วนสำคัญต่อการเข้าใจความหมายของ 'โลกที่เป็นไปได้' ตามทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นที่งานวิจัยนี้ต้องการนำเสนอ ดังที่จะได้แสดงให้เห็นต่อไปนี้

สมมติว่าเรากำลังจะพยายามทำความเข้าใจข้อความที่ว่า "เป็นไปได้ที่โสกราตีสจะเป็นคนมีผมดก" ตามกรอบความคิดเรื่องโลกที่เป็นไปได้ทั่วไปอย่างเรียบง่าย ตามอรรถศาสตร์ของโลกที่เป็นไปได้

⁴ ดูงานวิจัยนี้หน้า 65-66.

⁵ ดูงานวิจัยนี้หน้า 68.

ได้ทั่วไปแล้ว ถ้าข้อความดังกล่าวเป็นจริงหมายความว่าข้อความที่ว่า “โสกราตีสเป็นคนผอมดก” เป็นจริงในอย่างน้อยหนึ่งโลกที่เป็นไปได้ (ในกรณีที่เราเข้าใจข้อความดังกล่าวว่ากำลังพูดถึงความจำเป็นและเป็นไปได้ของข้อความ หรือ de dicto modality อยู่) และจะหมายความว่ามียุ่อย่างน้อยหนึ่งโลกที่เป็นไปได้ที่มีโสกราตีสอยู่และเขาเป็นคนผอมดก (ในกรณีที่เราเข้าใจข้อความดังกล่าวว่ากำลังพูดถึงความจำเป็นและเป็นไปได้ของสิ่งและคุณสมบัติของสิ่ง หรือ de remodality อยู่ ซึ่งในที่นี้คือตัวโสกราตีสและคุณสมบัติที่เขาจะมี) ความเข้าใจต่อการที่ข้อความหนึ่งจะ ‘จริงใน’ โลกที่เป็นไปได้หนึ่ง และการดำรงอยู่ในโลกที่เป็นไปได้ของสิ่งหนึ่งได้นั้นถูกเสนอไว้ในหลายๆลักษณะด้วยกัน ตามแต่ว่าจะเข้าใจโลกที่เป็นไปได้ว่าเป็นอะไร งานที่ผู้วิจัยจะทำในที่นี้ก็คือจะต้องสร้างความเข้าใจให้ได้ว่า ‘โลกที่เป็นไปได้’ ตามทฤษฎีที่ต้องการเสนอนั้นมีลักษณะเป็นอย่างไร และเราจะเข้าใจการที่ข้อความหนึ่งจะเป็นจริงในโลกดังกล่าว หรือสิ่งหนึ่งจะมีอยู่ในโลกที่เป็นไปได้หนึ่งได้ในลักษณะใด

ตามความเข้าใจที่งานวิจัยนี้ได้พยายามสร้างมาโดยตลอดเกี่ยวกับความคิดที่ว่าทุกสิ่งหรือทุกเหตุการณ์นั้นสามารถที่จะมองได้ว่ามีสถานภาพบางอย่างอยู่ในความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเสมอ อย่างน้อยที่สุดคือมีฐานะเป็นผลของบางสิ่ง เมื่อพิจารณาร่วมกับทฤษฎีการเป็นสาเหตุแบบทูลี่แล้ว เราสามารถที่จะเข้าใจว่าการที่โสกราตีสผอมดกนั้นเป็นสภาพการณ์ (states of affairs) อย่างหนึ่งที่พิจารณาได้ว่าอยู่ในรูปแบบความสัมพันธ์ $CxPxQ$ ได้ ถ้าองค์ประกอบ ‘ xQ ’ ในรูปแบบความสัมพันธ์ดังกล่าวแทนสภาพการณ์ที่วัตถุหนึ่ง x มีคุณสมบัติหนึ่ง Q แล้ว เราก็สามารถที่จะเข้าใจต่อได้ว่าเราอาจจะเข้าใจให้ ‘ sH ’ แทนสภาพการณ์ของการที่ ‘โสกราตีส’ (s) มีคุณสมบัติ ‘คนผอมดก’ (H) ได้ คำถามเกิดขึ้นมาในตอนนี้นี้ก็คือ สภาพการณ์ ‘ sH ’ ดังกล่าวนั้นมีความสัมพันธ์กับสภาพการณ์ใดที่ถือเป็นสาเหตุของมัน? คำถามนี้อาจจะตอบตรงๆไม่ได้ เนื่องจากเราเข้าใจว่าตามข้อเท็จจริงแล้วโสกราตีสนั้นไม่ได้เป็นคนผอมดก ตรงกันข้ามดูเหมือนว่าเขาจะเป็นคนหัวล้านด้วยซ้ำ กระนั้นก็ตามจากความเข้าใจต่อทฤษฎีการเป็นสาเหตุแบบทางสายกลางของทูลี่⁶ เราต้องเข้าใจว่ารูปแบบความสัมพันธ์ $CxPxQ$ ดังกล่าวนั้นถึงแม้ว่าจะพูดถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างสภาพการณ์ของสิ่งเฉพาะ (particulars) แต่รูปแบบความสัมพันธ์ดังกล่าวเองมีสถานภาพเป็นกฎที่สามารถเข้าใจว่าเป็นจริงด้วยกับสิ่งเฉพาะอื่นๆที่มีคุณสมบัติในแบบเดียวกัน อีกทั้งความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสิ่งเฉพาะดังกล่าวยังต้องขึ้นอยู่กับความจริงของความสัมพันธ์ทางสาเหตุ ‘การกำหนดให้เกิดโดยตรงในเชิงสาเหตุ’ หรือ ‘ \rightarrow ’ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งสากลอีกด้วย ดังนั้นสิ่งเฉพาะอื่นใด y ที่มีคุณสมบัติ H ก็จะสามารถที่จะเข้าใจได้ว่ามันมีความสัมพันธ์ C กับการมีคุณสมบัติอีกอันหนึ่ง P ของมันได้ เพียงแต่ว่าตอนนี้เรายังไม่ได้ระบุแน่ชัดว่า P นั้นคืออะไรกันแน่

⁶ ดูงานวิจัยนี้หน้า 70-71.

สิ่งที่เราทราบแน่นอนหนึ่งก็คือมีสิ่งเฉพาะอื่นในโลกนี้มากมายที่มีคุณสมบัติ 'คนผมดก' หรือ 'H' และคงจะมีผู้ที่ได้ให้คำอธิบายเชิงสาเหตุไว้ว่ามีเหตุใดบ้างที่ทำให้คนคนหนึ่งมีผมดกได้ สมมติว่าหนึ่งในคำอธิบายนั้นทำให้เราเข้าใจได้ว่าสิ่งที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ผมดกคือลักษณะบางอย่างทางพันธุกรรม G และคนที่ผมดกคนนั้นคือนาย a เราก็จะสามารถที่จะเสนอการอ้างเรื่องความสัมพันธ์ทางสาเหตุที่อยู่ในรูปของ 'CxPxQ' ได้ว่า CaGaH หรือ "สภาพการณ์ที่คนคนหนึ่ง a มีคุณลักษณะทางพันธุกรรม G เป็นสาเหตุของการที่ a เป็นคนมีผมดก" ซึ่งเป็นการอ้างเรื่องความเป็นสาเหตุที่รอให้เราหาหลักฐานมายืนยันการอ้างดังกล่าวได้ตามหลักการของทฤษฎีของทูลี่ ทั้งนี้ทั้งนั้นจะต้องขึ้นอยู่กับว่าเราสามารถที่จะหาหลักฐานมายืนยันการมีความสัมพันธ์ในทางทฤษฎีของการกำหนดให้เกิดโดยตรงในเชิงสาเหตุระหว่างสิ่งสากลคือคุณสมบัติ G และ H ที่ว่า "คุณสมบัติทางพันธุกรรม G กำหนดให้คุณสมบัติการเป็นคนหัวล้าน H เกิดขึ้นโดยตรงในเชิงสาเหตุ" หรือ " $G \rightarrow H$ " ได้ตามเงื่อนไขเชิงความน่าจะเป็นซึ่งทฤษฎีการเป็นสาเหตุแบบทางสายกลางของทูลี่วางไว้ได้หรือไม่ ถ้าได้ ก็เท่ากับเราได้รับการยืนยันหรือได้รับคำอธิบายต่อข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ถูกต้องแล้ว

ความเข้าใจเรื่องโลกที่เป็นไปได้ที่งานวิจัยนี้ต้องการเสนอจะอาศัยคำอธิบายในเชิงสาเหตุที่เราสามารถพิจารณาให้ต่อ ทุกสิ่ง ทุกเหตุการณ์ (หรือตามทฤษฎีของทูลี่แล้วคือ ทุกสภาพการณ์ของสิ่งเฉพาะและสิ่งสากล) ได้ มาเป็นพื้นฐานของการเข้าใจลักษณะของโลกที่เป็นไปได้ที่จะนำมาใช้ในทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นที่มีฐานอยู่บนเรื่องการเป็นสาเหตุ คำถามที่จะมีได้ในตอนนี้ก็คือคำอธิบายในเชิงสาเหตุที่มีต่อสิ่งหรือเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นนั้นมีมากเพียงพอหรือไม่ในการที่จะนำมาเป็นพื้นฐานในการเข้าใจโลกที่เป็นไปได้ดังกล่าว? ถึงแม้ว่าทุกสิ่ง ทุกเหตุการณ์ ทุกสภาพการณ์ของการมีคุณสมบัติของสิ่งเฉพาะ หรือทุกความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งสากลที่เกิดขึ้นจริงนั้น จะไม่ได้รับการให้คำอธิบายในเชิงสาเหตุ (จริงๆแล้ว ส่วนใหญ่ ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงยังไม่ได้รับการให้คำอธิบายเชิงสาเหตุ) ก็ตาม แต่จากความเข้าใจของเรานั้น โดยทฤษฎีแล้วทุกสิ่งสามารถได้รับคำอธิบายดังกล่าวได้ ถึงแม้ว่าสิ่งที่เราปฏิบัติกันอยู่จริงๆในการให้คำอธิบายต่อการเกิดขึ้นของสิ่งหนึ่งนั้นมักจะไม่ได้เป็นการให้ 'คำอธิบายที่สมบูรณ์' (full หรือ complete explanations) เช่นในรูปแบบการอธิบายแบบนิรนัยเชิงกฎ (deductive-nomological model) ของ คาร์ล เฮมเพล นั้นคำอธิบายที่สมบูรณ์จะต้องอยู่ในรูปของการอ้างเหตุผลแบบนิรนัย (deductive argument) ที่มีสิ่งที่ต้องการอธิบายเป็นข้อสรุป แต่ในเวลานักวิทยาศาสตร์ให้คำอธิบายกันจริงๆนั้นมักจะละการอ้างถึงกฎบางอย่างหรือข้อเท็จจริงจำนวนหนึ่งเอาไว้⁷ ซึ่งทำให้การอ้างเหตุผลในฐานะของการให้คำอธิบายดังกล่าวนั้นไม่ได้เป็นไปได้ในแบบนิรนัยจริง กล่าวคือถ้าจะให้ เป็นคำอธิบายที่ถูกต้องตามรูปแบบจริงจะต้องใช้เนื้อที่และเวลาเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเฮมเพลจึงถือว่า

⁷ Hempel, Carl G. "Explanation in Science and in History" in David-Hillel Ruben., ed., *Explanation* (New York: Oxford University Press, 1993), p. 25.

รูปแบบของ 'คำอธิบายที่สมบูรณ์' ดังกล่าวนั้นอยู่ในฐานะของคำอธิบายชนิดที่เป็นอุดมคติ (ideal type) ที่การปฏิบัติจริงนั้นจะมีความสอดคล้องด้วยไม่มากนัก⁸

เดวิด ลูว์อิส ถือว่าคำอธิบายที่สมบูรณ์ของเหตุการณ์เฉพาะเหตุการณ์หนึ่งนั้นจะต้องอยู่ในรูปของประวัติเชิงสาเหตุที่สมบูรณ์ (complete causal history) ของเหตุการณ์นั้น ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าประวัติดังกล่าวจะเป็นชุดที่ไม่มีวันจบสิ้นหรืออย่างน้อยก็มีรายละเอียดจำนวนมากมาย ซึ่งจะทำให้ลักษณะของการสัมพันธ์ทางสาเหตุต่างๆที่มาประกอบเป็นประวัติเชิงสาเหตุดังกล่าวนั้นอยู่ในรูปของการแตกกิ่งก้านสาขาออกไปเหมือนกับต้นไม้ และลูว์อิสคิดว่ประวัติเชิงสาเหตุที่สมบูรณ์ดังกล่าวนั้นคือต้นไม้ต้นนั้นทั้งต้นนั่นเอง⁹ อย่างไรก็ตามลูว์อิสเห็นว่าการอธิบายเหตุการณ์หนึ่งนั้นไม่ใช่การแถลงประวัติเชิงสาเหตุที่สมบูรณ์ของเหตุการณ์นั้นออกมาทั้งหมด แต่คือการให้ข้อมูลบางอย่างเกี่ยวกับประวัติเชิงสาเหตุดังกล่าวของมัน¹⁰ ประเด็นเกี่ยวกับคำอธิบายเชิงสาเหตุที่เพิ่งกล่าวผ่านไปนั้น ทำให้เห็นว่าจริงๆแล้วเรื่องของคำอธิบายเชิงสาเหตุนั้นไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่ก่อนแล้ว และพร้อมที่จะให้เราหยิบมันมาใช้ ยิ่งถ้าหากคำนึงถึงคำอธิบายเชิงสาเหตุตามทฤษฎีของทูลี่ด้วยแล้ว ก็ไม่แน่ใจเลยว่าจะมีคนลองนำไปใช้ให้คำอธิบายจริงๆมาน้อยเพียงไร ดังนั้นถ้าเราจะใช้คำอธิบายเชิงสาเหตุของเหตุการณ์ต่างๆตรงๆมาเป็นองค์ประกอบในการก่อรูปความเข้าใจโลกที่เป็นไปได้ก็จะทำให้เราประสบปัญหาในการระบุถึงสาเหตุของสภาพการณ์ที่โสกราตีสเป็นคนผดกดังที่ยกตัวอย่างไป เนื่องจากจริงๆแล้วโสกราตีสไม่ได้เป็นคนผดก

จากที่ผ่านมามา ถึงแม้ว่าโดยทฤษฎีแล้วจะมีคำอธิบายเชิงสาเหตุที่สมบูรณ์ของทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นได้ (แม้จะยากลำบากหรือเป็นอุดมคติมากที่สุดก็ตาม) แต่ทว่าโลกที่เป็นไปได้อื่นนอกจากโลกนี้ทั้งหมดคือโลกที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง โลกที่เกิดเป็นจริงมีอยู่เพียงโลกเดียวคือโลกนี้เท่านั้น ทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นที่งานวิจัยนี้ต้องการนำเสนอจึงเข้าใจธรรมชาติของโลกที่เป็นไปได้ทั้งหมดในฐานะของคำอธิบายเชิงสาเหตุแบบที่เราสามารถให้ต่อโลกที่เกิดขึ้นจริงนี้ไม่ได้ เนื่องจากคำอธิบายดังกล่าวหรือประวัติเชิงสาเหตุที่สมบูรณ์หรือส่วนหนึ่งของประวัติที่สมบูรณ์ดังกล่าวนั้นอาจจะมิได้แค่ชุดเดียว คำอธิบายดังกล่าวจะไม่สามารถพูดได้ว่าสภาพการณ์ของการที่โสกราตีสเป็นคนผดกมีความสัมพันธ์ในเชิงสาเหตุในฐานะของผลหรือสิ่งที่ถูกทำให้เกิดขึ้นโดยสภาพการณ์อีกอันหนึ่ง อย่างไรก็ตามถึงแม้

⁸ Ruben, David-Hillel. "introduction" in his., ed., *Explanation* (New York: Oxford University Press, 1993), p. 3.

⁹ Lewis, David. "Causal Explanation" in David-Hillel Ruben., ed., *Explanation* (New York: Oxford University Press, 1993), p.183.

¹⁰ Ibid., p. 185.

ปรัชญาอย่างเช่นลูวีส¹¹ จะเห็นว่าคำอธิบายเชิงสาเหตุที่สมบูรณ์ที่สุดคือการบอกประวัติเชิงสาเหตุที่สมบูรณ์ออกมา แต่เขาก็กังหันถึงความเป็นไปได้ของการมีคำอธิบายที่เป็นเชิงเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง (contrastive explanation) ซึ่งคือการพูดถึงประวัติเชิงสาเหตุของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเปรียบเทียบกับประวัติเชิงสาเหตุของเหตุการณ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง (แต่เป็นตัวเลือกที่จะเกิดขึ้นได้) อันจะทำให้คำอธิบายเชิงสาเหตุเพื่อตอบคำถามที่ว่า “ทำไมจึงเป็นเช่นนั้นแทนที่จะเป็น...?” ได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น ความน่าเชื่อถือและอุปสรรคของการมีคำอธิบายในลักษณะดังกล่าวจะมีมากน้อยเพียงไรนั้น ไม่สามารถจะตอบได้ด้วยขอบเขตความสนใจของงานวิจัยนี้ แต่อย่างไรก็ตามมันแสดงให้เห็นว่าเรื่องของการสร้างความเข้าใจด้วยสิ่งที่อยู่ในรูปแบบของคำอธิบายเชิงสาเหตุให้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงนั้น สามารถพาเราเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริงได้ในบางแง่มุม มันช่วยเผยให้เราเห็นว่าเวลาที่เรากถามว่า “ทำไมโสกราตีสจึงหัวล้าน?” และต้องการคำตอบในเชิงสาเหตุนั้น คำตอบหรือคำอธิบายที่เราต้องการไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นคำอธิบายเชิงสาเหตุหรือประวัติเชิงสาเหตุที่สมบูรณ์ในทุกแง่มุม แต่จะต้องเป็นคำตอบที่สามารถให้ข้อมูลกับเราบางอย่าง พอ ที่จะทำให้เราเลิกถามต่อหรือหายสงสัยได้

จากคำถามที่ว่า “ทำไมโสกราตีสจึงหัวล้าน?” เราอาจจะได้รับคำตอบซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประวัติเชิงสาเหตุทั้งหมดของการที่โสกราตีสหัวล้าน ซึ่งอาจจะสืบขึ้นไปได้จนถึงสภาพการณ์ที่โสกราตีสยังเป็นเซลล์ในท้องแม่อยู่ก็ได้ สมมติว่ามีคนให้คำอธิบายเพื่อตอบคำถามเรดังกล่าวว่า “เพราะโสกราตีสมีนิสัยเป็นคนไม่สนใจรูปลักษณ์ภายนอกของตนเอง” แน่แน่นอนว่าคำตอบดังกล่าวนี้คือส่วนหนึ่งของประวัติทางสาเหตุที่น่าจะเป็นจริงของการที่โสกราตีสเป็นคนหัวล้าน เนื่องจากการที่คนคนหนึ่งที่มีนิสัยดังกล่าวก็จะทำให้เขาปล่อยให้อะไรที่เกิดกับรูปร่างหน้าตาของตนเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติ กล่าวคือถ้าเขามีนิสัยเป็นคนกังวลเรื่องรูปลักษณ์ภายนอกของตนเองเขาจะต้องพยายามหาวิธีการรักษาหรือไม่กี่ชะลอการร่วงของเส้นผมให้มากที่สุดซึ่งอาจจะทำให้เขาหัวยังไม่ล้านอย่างที่เป็นอยู่ แต่คำถามก็คือคำตอบดังกล่าวนี้ถือเป็นคำอธิบายที่น่าพอใจหรือยัง? ถ้าเปรียบเทียบกับคำตอบที่ว่า “เพราะเซลล์ผมหรือหนังศีรษะของเขาเสื่อมเร็วกว่าปกติ” แล้ว คำตอบอย่างหลังดูจะเป็นสิ่งที่น่าพอใจมากกว่า สิ่งที่จะทำให้เราเห็นว่าเพราะเหตุใดคำตอบหลังถึงน่าพอใจกว่าคำตอบแรกก็คือการมองว่า แท้ที่จริงแล้วในคำถามว่า “ทำไมโสกราตีสจึงหัวล้าน?” ที่เรากำลังพูดถึงนั้น แฝงไว้ด้วยความต้องการที่จะได้คำตอบของคำถามที่ว่า “ทำไมโสกราตีสจึงหัวล้าน แทนที่จะ เป็นคนผมดก หรือผมปกติ หรือแค่ผมบางธรรมดา?” ลูวีสอธิบายว่าในรูปแบบคำถามที่แท้จริงดังกล่าวนี้ ข้อมูลที่เราต้องการคือข้อมูลเกี่ยวกับประวัติเชิงสาเหตุของสิ่งที่ต้องการคำอธิบาย ที่แตกต่างออกไปหรือไม่ได้อยู่ในประวัติเชิงสาเหตุ

¹¹ ดู Ibid., 196-7. ส่วนงานที่พูดถึงคำอธิบายแบบนี้โดยตรงได้แก่ Lipton, Peter. “Contrastive Explanation” in Ruben, David-Hillel., ed., *Explanation* (New York: Oxford University Press)

ของเหตุการณ์ที่เป็นตัวเลือกอื่น ถ้าหนึ่งในตัวเลือกเหล่านั้นเกิดขึ้นจริง¹² คำตอบที่ว่า “เพราะเขามีนิสัยเป็นคนไม่สนใจรูปลักษณะภายนอกของตนเอง” นั้น จะเห็นได้ว่าอาจจะเป็นส่วนหนึ่งของประวัติเชิงสาเหตุของเหตุการณ์ที่เป็นตัวเลือกอื่น ๆ ได้ทั้งหมด มันไม่ได้เป็นข้อมูลที่สร้างความแตกต่างให้กับประวัติเชิงสาเหตุของสิ่งที่เราต้องการคำอธิบายจริงๆ คือการที่โสกราตีสเป็นคนหัวล้าน แต่คำตอบเรื่องคุณสมบัติของหนังศีรษะหรือเส้นผมของเขานั้นถือได้ว่าเป็นส่วนที่ต่างไปจากประวัติเชิงสาเหตุของตัวเลือกอื่น ๆ

ความเข้าใจที่ได้จากคำอธิบายที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างดังกล่าวนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการเข้าใจข้อเสนอของงานวิจัยนี้ในสองทางด้วยกัน ในทางหนึ่งคือประโยชน์ต่อการเข้าใจโลกที่เป็นไปได้ในฐานะที่คล้ายๆ กับการเป็นเรื่องราวหรือประวัติเชิงสาเหตุที่เป็นตัวเลือกอื่นนอกจากประวัติเชิงสาเหตุของสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจะได้อธิบายให้เข้าใจต่อไปในส่วนหลักส่วนแรกของบทนี้ ส่วนอีกทางหนึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อข้อเสนอที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งของงานวิจัยนี้เกี่ยวกับเรื่องความสามารถในการตอบสนองต่อข้อเรียกร้องเชิงญาณวิทยาที่มีต่อทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นใดๆ ก็ตาม ซึ่งทฤษฎีที่จะได้เสนอในงานวิจัยนี้นั้นเชื่อว่าสามารถตอบสนองได้ดีกว่าทฤษฎีอื่นๆ ประโยชน์ประการหลังนี้จะได้แสดงให้เห็นในส่วนหลักที่สองของบทนี้

สำหรับทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นที่มีพื้นฐานอยู่บนความเข้าใจเรื่องการเป็นสาเหตุที่งานวิจัยนี้ต้องการเสนอนั้น โลกที่เป็นไปได้คือคำบรรยายเชิงสาเหตุ (causal descriptions) ของทุกสภาพการณ์ (states of affairs) ของทั้งสิ่งเฉพาะและสิ่งสากลต่างๆ ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าเราไม่ควรเข้าใจว่า ‘คำบรรยาย’ ดังกล่าวว่ามีฐานะเดียวกันกับ ‘คำอธิบาย’ เชิงสาเหตุ (causal explanations) ที่ผู้วิจัยเชื่อว่า น่าจะสงวนไว้ให้กับสภาพการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริง (actualized) ในโลกนี้ (ในความหมายของจักรวาลนี้ทั้งหมด) เท่านั้น อย่างไรก็ตาม คำอธิบายเชิงสาเหตุของโลกนี้มีฐานะอีกอย่างหนึ่งเป็นคำบรรยายในเชิงสาเหตุที่สมบูรณ์ชุดหนึ่ง หรือมีฐานะเป็น ‘โลกที่เป็นไปได้’ โลกหนึ่งด้วย ความแตกต่างที่สำคัญของคำอธิบายที่สมบูรณ์ของทุกสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในโลกนั้นก็คือมันเป็นสิ่งที่มีอยู่แล้วและรอให้เราแถลงมันออกมา กล่าวคือถ้าทุกสภาพการณ์ในโลกนี้มีสาเหตุจริง มันจะต้องมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับสภาพการณ์อื่นๆ อยู่แล้วในบางลักษณะไม่ว่ามันจะเป็นอย่างไรก็ตาม คำอธิบายที่ตรงกับความสัมพันธ์ของสภาพการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งหมดที่สุดนั้นมีอยู่เพียงชุดเดียว ส่วนสิ่งที่เรียกว่าคำบรรยายเชิงสาเหตุนั้นควรจะถูกเข้าใจว่าเป็นเสมือนกับข้อความแสดงการอ้าง (claims) หรือสมมติฐาน (hypotheses) เกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุชุดใหญ่ ที่รอการยืนยันหรือหาหลักฐานมาสนับสนุนความเชื่อในการอ้างดังกล่าว ในแง่นี้สิ่งที่ลูว์อิสเรียกว่า ‘ประวัติเชิงสาเหตุที่ไม่ได้เกิดเป็นจริง’ (unactualized causal histories) นั้นอาจจะมีธรรมชาติใกล้เคียงกับ ‘โลกที่เป็นไปได้’ ที่กำลังพูดถึงอยู่นี้

¹² Ibid., p. 196.

พอสมควร อย่างไรก็ตามยังมีความแตกต่างที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะต้องเข้าใจว่า ‘โลกที่เป็นไปได้’ นั้นมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอยู่ อย่างที่ ประวัติเชิงสาเหตุ ชุดของข้อความแสดงการอ้างเชิงสาเหตุ หรือ ชุดสมมติฐานเชิงสาเหตุในแบบต่างๆไปนั้น แม้จะมีรายละเอียดเพียงใดก็ยังไม่อาจจะแน่ใจได้ว่าสามารถที่จะเป็นโลกที่เป็นไปได้ที่จะนำมาใช้เพื่อเข้าใจความหมายของข้อความแสดงความจำเป็นและเป็นไปได้ สิ่งที่จะมาแยกแยะประวัติเชิงสาเหตุที่มีฐานะเป็นโลกที่เป็นไปได้ออกจากประวัติเชิงสาเหตุธรรมดา ก็คือ คุณสมบัติที่เรียกว่า ‘ความครอบคลุมสูงสุด’ (maximality หรือ comprehensiveness) ของคำบรรยายเชิงสาเหตุหรือประวัติเชิงสาเหตุดังกล่าว แต่ก่อนที่จะได้พูดถึงคุณสมบัติ ‘ความครอบคลุมสูงสุด’ ดังกล่าวว่าเป็นอย่างไรนั้น เขาให้เราทำความเข้าใจกันให้แน่ชัดก่อนว่าองค์ประกอบของคำบรรยายเชิงสาเหตุที่เรากำลังเสนอให้เป็นความเข้าใจต่อโลกที่เป็นไปได้ นั้น มีอยู่อย่างไรบ้าง

เราจะเริ่มต้นด้วยการชี้ให้เห็นว่าสำหรับสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นจริงในโลกนี้ ที่สามารถจะให้คำอธิบายในเชิงสาเหตุได้นั้น จะเข้าใจว่ามีฐานะเป็นคำบรรยายเชิงสาเหตุหนึ่งที่เป็นโลกที่เป็นไปได้โลกหนึ่งได้อย่างไร โดยผู้วิจัยหวังว่าความเข้าใจดังกล่าวจะทำให้เราเข้าใจลักษณะของโลกเป็นไปได้อื่นๆได้ง่ายขึ้นด้วย จากความเข้าใจความสัมพันธ์เชิงสาเหตุสองระดับตามทฤษฎีของทูลี่นั้น ทั้งความสัมพันธ์ ‘การกำหนดให้เกิดโดยตรงในเชิงสาเหตุ’ \rightarrow และ ความสัมพันธ์พิเศษ C ที่เราอาจจะเรียกได้ว่าความสัมพันธ์ ‘เป็นสาเหตุของ’ นั้น เป็นความสัมพันธ์เชิงทฤษฎีที่มีเงื่อนไขด้านความเข้าใจและการยืนยันการอ้างความรู้เป็นไปในเชิงความน่าจะเป็นที่ให้เห็นไปแล้ว คำบรรยายเชิงสาเหตุของทุกสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในโลกคือชุดของข้อความที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ทางสาเหตุระหว่างสภาพการณ์ (states of affairs) ของแต่ละสิ่งเฉพาะและสิ่งสากลออกมา สภาพการณ์ต่างๆของสิ่งเฉพาะดังกล่าวคือสภาพการณ์ของการถือครองคุณสมบัติของสิ่งเฉพาะเหล่านั้น เช่น การถือครองคุณสมบัติ ‘คนหัวล้าน’ ของสิ่งเฉพาะ ‘โสกราตีส’ หรือคุณสมบัติ ‘เกิดการหักเหของแสงขึ้นในตำแหน่งและเวลาหนึ่ง’ ของสิ่งเฉพาะ ‘จุดหนึ่ง’ ในตัวอย่างของทูลี่ เป็นต้น นอกจากคำบรรยายเชิงสาเหตุจะพูดถึงสิ่งเฉพาะแล้ว มันยังพูดถึงสิ่งสากลอีกด้วย สิ่งสากลดังกล่าวก็คือบรรดาคุณสมบัติทั้งหลายที่มีอยู่นั้นเอง อย่าลืมนึกว่าสำหรับทฤษฎีการเป็นสาเหตุแบบทางสายกลางของทูลี่แล้วถึงแม้ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ C ระหว่างสิ่งเฉพาะจะไม่สามารถทอนลงไปสู่ความสัมพันธ์อื่นใดได้ แต่การมีอยู่ของมันนั้นเป็นการมีอยู่ในเชิงทฤษฎีที่ต้องเข้าใจโดยอิงกับความสัมพันธ์เชิงกฎระหว่างสิ่งสากล หรือ \rightarrow ; ที่กล่าวถึงไป ถ้าทุกสิ่งหรือเหตุการณ์ในโลก (ซึ่งในที่นี้คือทุกสภาพการณ์ของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งสากลและสภาพการณ์ของการมีคุณสมบัติของสิ่งเฉพาะ) อยู่ในความสัมพันธ์ทางสาเหตุบางอย่างแล้ว คำอธิบายที่เราให้ต่อทุกสภาพการณ์เหล่านั้น นอกจากจะเป็นคำอธิบายที่สมบูรณ์แล้ว ก็ยังเป็นคำอธิบายที่ที่มีความครอบคลุมที่สุดด้วยในขณะเดียวกัน อย่าลืมนึกเช่นกันว่าคำอธิบายที่สมบูรณ์ดังกล่าวนั้นอาจจะไม่สามารถให้ได้จริงๆด้วยข้อจำกัดต่างๆของมนุษย์ แต่อย่างน้อยมันก็มีฐานะเป็นอุดมคติหรือเป้าหมายหรือตัวแบบ (model) กับการให้คำอธิบายเชิงสาเหตุต่อสิ่งหรือเหตุการณ์ต่างๆของเรา สิ่งที่เราจะมีได้จริงๆกับทุกเหตุการณ์หรือสภาพ

การณืที่เกิดเป็นจริงในโลกก็คือ 'คำบรรยาย' หรือข้อความแสดงการอ้างเรื่องความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสิ่งต่างๆที่อาจจะมืลักษณะเป็นเพียงบางส่วน (partial explanation) หรือมีลักษณะของการเว้นทีจะไมแสดงรายละเอียดบางอย่างที่เข้าใจว่าถืออยู่ไว้ก่อนแล้ว (take for granted) ร่วมกัน ดังนั้นโลกที่เป็นไปได้อาจไม่จำเป็นต้องเป็นชุดของคำบรรยายเชิงสาเหตุที่สมบูรณ์ของทุกสภาพการณื

เราจะเข้าใจว่าคำบรรยายเชิงสาเหตุหนึ่ง ซึ่งมีฐานะเป็นเพียงข้อความอ้างการมีความสัมพันธ์ทางสาเหตุของสภาพการณืต่างๆเพื่อรอการยืนยันนั้น จะเป็นคำบรรยายเชิงสาเหตุของโลกที่เกิดเป็นจริงนี้ (คือโลกนี้ในฐานะของโลกที่เป็นไปได้หนึ่ง แต่เป็นโลกเดียวที่เกิดเป็นจริง) ได้อย่างไรกัน? คำตอบก็คือ เราจะเข้าใจเช่นนั้นได้ ถ้าทุกสภาพการณืที่อยู่ในความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในฐานะของผลหรือสิ่งที่ถูกทำให้เกิดขึ้นซึ่งถูกอ้างถึงในคำบรรยายดังกล่าวนั้นเป็นสภาพการณืที่เกิดเป็นจริงในโลก ดังนั้นสภาพการณืของการที่โสกราตีสเป็นคนผมดกจึงไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของโลกที่เป็นไปได้ที่เกิดเป็นจริงโลกนี้ ในขณะที่สภาพการณืของการที่โสกราตีสเป็นคนหัวล้านนั้นเป็นส่วนหนึ่งของโลกที่เป็นไปได้ที่เกิดเป็นจริงโลกนี้ แน่หนว่าโลกที่เป็นไปได้อื่นนั้นอาจจะมืสภาพการณืที่เป็นส่วนหนึ่งของโลกที่เกิดเป็นจริงนี้เป็นองค์ประกอบอยู่ได้ แต่ถ้าส่วนประกอบสักส่วนหนึ่งของโลกที่เป็นไปได้ดังกล่าวคือสภาพการณืที่ไม่เกิดเป็นจริงในโลกนี้เมื่อใด โลกที่เป็นไปได้ดังกล่าวจะคือโลกที่เป็นไปได้อื่นๆที่ไม่ได้เกิดเป็นจริง ขอให้เราลองจินตนาการถึงโลกที่เป็นไปได้โลกหนึ่งที่มีรายละเอียดของคำบรรยายเชิงสาเหตุที่สามารถมอบให้กับโลกนี้ได้ทั้งหมด ยกเว้นทีว่าในโลกนั้นมีส่วนหนึ่งของคำบรรยายคือสภาพการณืของการที่กระดาศซึ่งอยู่ในมือของท่านขณะนี้นั้นไม่ได้มีพื้นขาว โลกนั้นคือโลกที่เป็นไปได้โลกอื่น

เราสามารถเข้าใจได้หรือไม่ว่ามีโลกที่เป็นไปได้ที่ไม่มีองค์ประกอบใดเลยร่วมกันกับองค์ประกอบของคำบรรยายทางสาเหตุของโลกที่เป็นไปได้ที่เกิดเป็นจริงโลกนี้? คำตอบคือไม่มีโลกที่เป็นไปได้ในแบบดังกล่าวอยู่ เราจะเข้าใจคำตอบดังกล่าวได้ต่อเมื่อเราเข้าใจคุณสมบัติ 'ความครอบคลุมสูงสุด' ทีเกริ่นถึงไปแล้ว ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่โลกที่เป็นไปได้ทุกต้องมืโลกมี ถ้ามันจะเป็นโลกที่เป็นไปได้ทีเราจะนำมาใช้เป็นกรอบเพื่อเข้าใจเรื่องความจำเป็นและเป็นไปได้ (ถึงแม้จะมีจักรวาลอื่นทีไม่มีอะไรเหมือนกันกับจักรวาลทีเราอยู่เลยอย่างทีสู่วิสอบอกอยู่จริง จักรวาลหรือโลกแบบนั้นก็ไม่ใช่โลกที่เป็นไปได้ทีเรากำลังพูดถึงอยู่ แต่อย่างไรก็ตามสภาพการณืของการมีจักรวาลในลักษณะดังกล่าวอยู่อาจจะเป็นส่วนประกอบหนึ่งของโลกที่เป็นไปได้ในความหมายของเราก็ดได้) คำบรรยายเชิงสาเหตุหรือข้อความเสนอการอ้างเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสาเหตุทีมีอยู่ระหว่างสภาพการณืต่างๆจะมีคุณสมบัติ 'ความครอบคลุมสูงสุด' เมื่อ สำหรับสภาพการณืเกี่ยวกับการดำรงอยู่ของสิ่งเฉพาะใดๆ สภาพการณืเกี่ยวกับการดำรงอยู่ของสิ่งสากลใดๆ หรือ สภาพการณืเกี่ยวกับการถือครองคุณสมบัติของสิ่งเฉพาะใดๆ S แล้ว คำบรรยายเชิงสาเหตุดังกล่าว ถ้าไม่ได้พูดถึงมัน (สภาพการณืต่างๆเหล่านั้น) ก็ต้องพูดถึงสภาพการณืทีปฏิเสธมัน เช่น ถ้าไม่ได้มีถ้อยคำทีบ่งถึงสภาพการณืของการทีโสกราตีสหัวล้านอยู่ ก็จะต้องมีถ้อยคำทีบ่งถึงการทีโสกราตีสหัวไม่ล้านอยู่

ถ้าในคำบรรยายเชิงสาเหตุดังกล่าวมีการกล่าวถึงสภาพการณ์ของการที่โสกราตีสมดมก เราจะต้องถือว่ามีการกล่าวถึงสภาพการณ์ที่โสกราตีสหัวไม่ล้านอยู่ด้วย กล่าวคือเราสามารถที่จะเข้าใจได้ว่า ถ้าสภาพการณ์ที่โสกราตีสหัวล้านถูกพูดถึงได้ในคำบรรยายดังกล่าว มันจะมีความสัมพันธ์ทางสาเหตุกับสภาพการณ์อื่นๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุที่ทำให้สภาพการณ์ที่โสกราตีสมดมกเกิดขึ้น จนทำให้สภาพการณ์ที่โสกราตีสมดมกนั้นไม่สามารถจะเกิดขึ้นได้ตามคำอธิบายดังกล่าว เราอาจจะเข้าใจประสงค์ของการมีเงื่อนไขเรื่องคุณสมบัติ 'ความครอบคลุมสูงสุด' ดังกล่าวได้ว่า จะทำให้โลกที่เป็นไปได้นั้นสามารถให้คำตอบต่อคำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสาเหตุของสภาพการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในโลกนี้ได้ทั้งหมดทุกคำถาม สมมติเกิดคำถามที่ค่อนข้างแปลกสักหน่อยขึ้นมาว่า "เป็นไปได้หรือไม่ที่จะมีม้าบินอยู่?" โลกที่เป็นไปได้ซึ่งก็คือคำบรรยายเชิงสาเหตุที่มีความครอบคลุมสูงสุดทุกโลกจะต้องให้คำตอบอย่างใดอย่างหนึ่ง ระหว่างที่ว่า "มีม้าบินอยู่" หรือ "ไม่มีม้าบินอยู่" กล่าวคือในคำบรรยายดังกล่าวจะต้องมีถ้อยคำที่บ่งถึงสภาพการณ์ของการที่สัตว์ตัวหนึ่งมีคุณสมบัติเป็นม้าบิน หรือสภาพการณ์ของการที่สัตว์ทุกตัวไม่มีคุณสมบัติเป็นม้าบิน หรือถ้าเราเข้าใจว่า 'ม้าบิน' หมายถึงแค่ม้าที่บินได้ โลกที่เป็นไปได้ดังกล่าวก็ต้องพูดถึงสภาพการณ์ของการที่ม้าตัวหนึ่งมีคุณสมบัติบินได้ หรือไม่ก็สภาพการณ์ของการที่ไม่มีม้าตัวใดมีคุณสมบัติบินได้ โลกที่เป็นไปได้ที่เป็นคำบรรยายเชิงสาเหตุของสภาพการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงขึ้นในโลกนี้ก็เช่นกัน ที่จะต้องมีสภาพการณ์ที่เป็นคำตอบให้กับคำถามเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของม้าบินอยู่ด้วย กล่าวคือท่ามกลางสภาพการณ์ต่างๆ ที่ประกอบกันเป็นโลกนั้นนั้น มีสภาพการณ์ของการที่ไม่มีสัตว์ตัวใดมีคุณสมบัติของม้าบิน และ สภาพการณ์ของการที่ไม่มีม้าตัวใดที่มีคุณสมบัติบินได้อยู่ (ดังที่สามารถจะเข้าใจได้ในลักษณะเดียวกับที่ไม่มีสภาพการณ์ของการที่โสกราตีสมดมกอยู่นั่นเอง) ดังนั้นถ้าทุกโลกที่เป็นไปได้จะสามารถให้คำตอบกับข้ออ้างเกี่ยวกับสภาพการณ์ต่างๆ ได้ทุกสภาพการณ์ มันจะต้องมีความเกี่ยวพันบางอย่างกับสิ่งต่างๆ และความสัมพันธ์ทางสาเหตุที่มีอยู่ในโลกนี้

ทำไมเราจึงไม่นับเอาคำบรรยายในเชิงสาเหตุที่ไม่มีคุณสมบัติ 'ครอบคลุมสูงสุด' ดังกล่าวว่าเป็นโลกที่เป็นไปได้หนึ่งด้วย? อาจจะมีเหตุผลอยู่สองประการด้วยกันคือ 1. เพื่อป้องกันที่จะไม่ให้มีโลกที่เป็นไปได้ซึ่งมีสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นพร้อมกันไม่ได้เกิดขึ้น เพราะถ้าเป็นเช่นนั้นโลกดังกล่าวก็จะไม่ใช่โลกที่เป็นไปได้จริงๆ 2. สมมติว่ามีคำบรรยายเชิงสาเหตุชุดหนึ่งที่มีองค์ประกอบอยู่ไม่มาก เช่น พูดถึงแค่สภาพการณ์และความสัมพันธ์ทางสาเหตุระหว่างสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานที่จำกัด หรือภายในช่วงระยะเวลาที่จำกัดช่วงหนึ่ง เช่น พูดถึงสภาพการณ์ของสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อสงกรานต์ของปีนี้ คำบรรยายเชิงสาเหตุดังกล่าวจะให้คำตอบต่อคำถามที่ว่า "นายชวนจำเป็นต้องเป็นคนตรงหรือไม่?" ไม่ได้ เพราะสภาพการณ์ที่คำบรรยายดังกล่าวพูดถึงนั้นไม่เกี่ยวข้อง กับสภาพการณ์ของการมีคุณสมบัติเรื่องสถานที่เกิดของนายชวน ถ้าไม่ติดปัญหาในทำนองเดียวกับเรื่องที่ว่าเซตของจำนวนคู่ทั้งหมดกับเซตของจำนวนเต็มทั้งหมดค่าเซตใดมีสมาชิกมากกว่ากัน (เนื่องจากสมาชิกของเซตทั้ง

สองมีจำนวนไม่จำกัดด้วยกันทั้งคู่) แล้ว เราจะต้องเข้าใจว่าเซตของโลกที่เป็นไปได้ในความหมายของเรานั้น (ถึงแม้ว่าอาจจะมีได้ไม่จำกัด) มีขนาดเล็กกว่าเซตของคำบรรยายเชิงสาเหตุที่ไม่มีคุณสมบัติ 'ความครอบคลุมสูงสุด' อยู่มากที่สุดทีเดียว ถ้าเราเข้าใจคำบรรยายเชิงสาเหตุแบบธรรมดาตั้งกล่าวให้เป็นโลกที่เป็นไปได้ด้วยแล้ว จะทำให้กรอบที่เราจะมาใช้ในทฤษฎีที่มุ่งหวังจะถ่ายทอดความหมายและความสัมพันธ์ทางการอนุมานระหว่างข้อความที่แสดงความจำเป็นและเป็นไปได้นั้นให้ผลที่ขัดแย้งกับความเข้าใจโดยทั่วไปมาก โดยเฉพาะกับข้อความที่แสดงความจำเป็นในบางลักษณะ เช่นข้อ "จำเป็นที่ถ้ามีกฎธรรมชาติแบบที่โลกเรามีเมื่อน้ำบริสุทธิ์ไปต้มที่ระดับน้ำทะเลแล้วมันจะเดือดที่ระดับอุณหภูมิ 100 องศา" หรือ "โศกนาฏกรรมถ้าไม่เกิดในเอเธนส์ก็ต้องเกิดนอกเอเธนส์" ฯลฯ ถ้าเรานับรวมโลกที่เป็นไปได้ที่ถึงแม้จะพูดถึงสภาพการณ์ของของน้ำที่ถูกนำไปต้มที่ระดับน้ำทะเล แต่ในคำบรรยายเชิงสาเหตุดังกล่าวนั้นก็กล่าวถึงสภาพการณ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของเวลาที่ต้มน้ำที่ไม่นานพอที่จะทำให้มันเดือดอยู่ หรือ คำบรรยายดังกล่าวถึงแม้จะมีสิ่งสากล ซึ่งเป็นคุณสมบัติของน้ำบริสุทธิ์และคุณสมบัติของการเดือดของน้ำอยู่ แต่อาจจะไม่มีคุณสมบัติที่เกี่ยวกับอุณหภูมิอยู่ ก็อาจจะทำให้เราต้องเข้าใจว่า น้ำไม่จำเป็นต้องเดือดเมื่ออุณหภูมิ 100 องศาที่ระดับน้ำทะเลถ้ากฎธรรมชาติเป็นอย่างที่โลกเราเป็นก็ได้ ซึ่งดูจะขัดกับความเข้าใจโดยทั่วไปที่เรามี สำหรับข้อความที่เป็นตัวอย่างข้อความที่สองนั้น ในคำบรรยายดังกล่าวอาจจะพูดถึงโศกนาฏกรรมบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับการเกิดของโศกนาฏกรรมซึ่งรวมถึงสถานที่เกิดเอาไว้ด้วย แต่ไม่ได้พูดถึงสภาพการณ์ใดๆเกี่ยวกับพิกัดทางภูมิศาสตร์ของเมืองเอเธนส์เอาไว้ หรือถึงแม้พูดถึงไว้ก็อาจจะพูดแบบจำกัดช่วงระยะเวลาที่ไม่ครอบคลุมเอาช่วงที่โศกนาฏกรรมสอยเอาไว้ด้วย ซึ่งจะทำให้เราไม่สามารถได้คำตอบเกี่ยวกับข้อความดังกล่าวที่ชัดเจนได้ จนทำให้สรุปว่าข้อความดังกล่าวไม่จำเป็นต้องจริงก็ได้

เพื่อกันปัญหาที่อาจจะจะมีโลกและเป็นไปได้ตามข้อ 1. กับข้อความที่เป็นปัญหาตามข้อ 2. นั้น จึงดูเป็นการสะดวกกว่า ที่เราจะสงวนฐานะของโลกที่เป็นไปได้ให้กับเฉพาะชุดของคำบรรยายเชิงสาเหตุระหว่างสภาพการณ์ต่างๆ ที่แม้จะไม่จำเป็นต้องเป็นคำบรรยายที่สมบูรณ์แต่จะต้องมีความครอบคลุมสูงสุด ในแง่ของความสามารถในการตอบคำถามเรื่องความสัมพันธ์ทางสาเหตุของทุกสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกนี้ได้ ถ้าเราเข้าใจโลกที่เป็นไปได้ในลักษณะดังกล่าวนี้แล้ว จะทำให้ทฤษฎีที่ว่าด้วยความจำเป็นของเรานั้นจัดได้ว่าเป็นทฤษฎีที่เน้นการสร้าง ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นและเป็นไปได้อันเป็นความจำเป็นและเป็นไปได้ของสิ่งต่างๆ ในโลกนี้ อย่างที่สะท้อนอยู่ในความเข้าใจโดยทั่วไปเวลาที่เรากล่าวข้อความแสดงความจำเป็นและเป็นไปได้ในชีวิตประจำวันของเรา ทฤษฎีในลักษณะที่อาศัยความเข้าใจในสิ่งหรือองค์ประกอบต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงในโลกนี้มาเป็นพื้นฐานในการสร้างโลกที่เป็นไปได้ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นทฤษฎีแบบ 'เป็นจริงนิยม' (actualist) ซึ่งตรงข้ามกับทฤษฎีสัจนิยมแบบจัดของลิวอิส ที่อาจจะเรียกได้ว่าแบบ 'เป็นไปได้นิยม' (possibilist) ซึ่งมุ่งเข้าใจความจริงเกี่ยวกับความจำเป็นและเป็นไปได้

ของสิ่งที่อยู่ในโลกผ่านการพูดถึงสิ่งอื่นที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของโลกหรือเป็นสิ่งที่ แค่เป็นไปได้ จริงๆเท่านั้น

หลังจากที่เราได้ทำความเข้าใจความคิดเรื่องลักษณะของโลกที่เป็นไปได้ที่วางอยู่บนความเข้าใจเรื่องการเป็นสาเหตุในบางลักษณะ ผ่านการทำให้ความเข้าใจในระดับที่เป็นพื้นฐาน(intuitions) ต่างๆออกมาเป็นรายละเอียดทางทฤษฎีในระดับหนึ่งแล้ว เพื่อให้ความเข้าใจดังกล่าวชัดเจนขึ้นในอีกลักษณะหนึ่ง จะได้ขอเสนอความเข้าใจทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นตามกรอบความคิดเรื่องโลกที่เป็นไปได้ที่มีความเป็นแบบแผนยิ่งขึ้น ในหัวข้อถัดไปดังต่อไปนี้

4.1.3 ความเข้าใจที่เป็นแบบแผนของทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นที่มีฐานอยู่บนความเข้าใจเรื่องการเป็นสาเหตุ

ต่อไปนี้จะเป็นการสร้างความเข้าใจต่ออรรถศาสตร์ของโลกที่เป็นไปได้ให้เป็นแบบแผนมากกว่าที่ได้กระทำมาในหัวข้อที่ผ่านมา โดยจะเน้นความเรียบง่ายในระดับที่ให้เพียงพอต่อการนำไปใช้ได้ กล่าวคือยังไม่ได้ทำให้ความเข้าใจทุกอย่างที่เราได้พูดถึงไปออกมาอยู่ในเชิงแบบแผนทั้งหมด โดยยังมีบางส่วนที่ถูกถ่ายทอดออกมาเป็นภาษารวมดาอยู่และพร้อมที่จะถูกพัฒนาให้รัดกุมยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

ขอให้เราเริ่มจากการนึกถึงเค้าโครงของอรรถศาสตร์ที่เป็นแบบแผนสำหรับตรรกวิทยาโมดัลที่คิดไว้ได้ให้ไว้ (ดูงานวิจัยนี้ หน้า 16-17) ซึ่งจะทำให้เราได้ความคิดคร่าวๆของกรอบการอธิบายความจำเป็นและเป็นไปได้ในลักษณะที่เป็นกึ่งแบบแผน ดังที่จะได้ยกมาแสดงไว้อีกครั้งดังนี้

- (5) ข้อความ $\sim A$ จะจริงในโลก W เมื่อและต่อเมื่อข้อความ A เป็นเท็จในโลก W
- (6) $(A \vee B)$ จะจริงใน W เมื่อและต่อเมื่อ A จริงใน W หรือ B จริงใน W
- (7) $\Diamond A$ จะจริงใน W เมื่อและต่อเมื่อมีอย่างน้อยหนึ่งโลกที่เป็นไปได้ W' อย่างที่โลก W' นั้นสามารถเข้าถึงได้จากโลก W และ A นั้นเป็นจริงใน W'
- (8) $\Box A$ จะจริงใน W เมื่อและต่อเมื่อสำหรับทุกโลก W' อย่างที่โลก W' นั้นสามารถจะเข้าถึงได้จากโลก W และ A เป็นจริงใน W'

งานที่ผู้วิจัยจะกระทำต่อไปในส่วนนี้ก็คืออธิบายให้เข้าใจว่าเงื่อนไขเชิงกฎชุดข้างบนนี้จะถูกเข้าใจโดยทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นที่ได้เสนอมมาแล้วอย่างไรให้สามารถที่จะทำให้เราสามารถทราบค่าความจริงของข้อความที่แสดงความจำเป็นและเป็นไปได้ทั้งหลายได้ โดยจะพิจารณาอธิบายไล่เรียงเป็นลำดับไป ทั้งนี้ทั้งนั้น โดยมีความตั้งใจหลักอยู่ที่การพยายามถ่ายทอดความเข้าใจในระดับพื้นฐานเกี่ยว

กับความจำเป็นและเป็นไปได้ที่เป็นเรื่องของความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นสาเหตุของสิ่งที่ถูกพูดถึงอยู่ในข้อความแสดงความจำเป็นทั้งหลาย ออกมาให้ได้มากที่สุด

(1) การที่เราจะเข้าใจว่าข้อความหนึ่งจะจริงในโลกที่เป็นไปได้หนึ่งตามทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นเชิงสาเหตุได้อย่างไรนั้น ต้องยอมรับก่อนว่าทฤษฎีของเราเสนอให้เข้าใจข้อความใดๆ p ในฐานะของสิ่งที่กำลังบรรยายหรือเป็นตัวแทนของสภาพการณ์บางอย่าง s เสมอ และเราจะต้องเข้าใจเช่นนั้นเมื่อพูดถึงข้อความที่แสดงความจำเป็นและเป็นไปได้

W คือคำบรรยายเชิงสาเหตุใดๆ ที่มีเซตของสมาชิกของมัน (domain of W) เป็นข้อความบรรยายความสัมพันธ์ทางสาเหตุระหว่างสภาพการณ์ในการถือครองคุณสมบัติของสิ่งเฉพาะหรือข้อความเชิงกฎทางสาเหตุระหว่างสิ่งสากล โดยข้อความเหล่านั้นมีองค์ประกอบเป็นข้อความพื้นฐาน (atomic statements) เกี่ยวกับสภาพการณ์ของการมีอยู่ของสิ่งเฉพาะ การมีอยู่ของสิ่งสากล และการถือครองคุณสมบัติของสิ่งเฉพาะ และดังนั้นข้อความพื้นฐานเหล่านั้นดังกล่าวเป็นสมาชิกของ W ด้วย เราอาจจะเรียกเซตของสมาชิกใน W ได้ตามครีบทว่า ' $\Psi(W)$ '

p จะจริงใน W เมื่อและต่อเมื่อ $\Psi(W)$ รวมเอา p ไว้ด้วย ดังนั้น $\sim p$ จะจริงใน W เมื่อและต่อเมื่อ $\Psi(W)$ ไม่รวมเอา p ไว้ด้วย

(2) ให้ q คือข้อความใดๆที่มีธรรมชาติเข้าใจได้ในลักษณะเดียวกับ p แต่ไม่ใช่ p และข้อความ ' $p \vee q$ ' จะจริงใน W เมื่อและต่อเมื่อ p จริงใน W หรือ q จริงใน W

(3) ให้ $\Diamond p$ แทนข้อความ "เป็นไปได้ที่จะ p " และ $\Diamond p$ จะจริงใน W เมื่อและต่อเมื่อ มีอย่างน้อย

หนึ่งโลกที่เป็นไปได้ W' ซึ่งเข้าถึงได้จากโลก W และ p จริงในโลก W'

W' จะเข้าถึงได้จากโลก W เมื่อและต่อเมื่อ สำหรับทุก p ที่จริงใน W แล้ว $\Diamond p$ จะจริงใน W' ด้วย

(4) ให้ $\Box p$ แทนข้อความ "จำเป็นที่จะ p " และ $\Box p$ จะจริงใน W เมื่อและต่อเมื่อ มีอย่างน้อยหนึ่งโลกที่เป็นไปได้ W' ซึ่งเข้าถึงได้จากโลก W และ p จริงในโลก W'

(1) - (4) ข้างบนคืออรรถศาสตร์ของโลกที่เป็นไปได้ในเชิงการเป็นสาเหตุแบบเรียบง่าย ซึ่งพอที่จะทำให้เราเข้าใจว่าข้อความที่แสดงความจำเป็นและเป็นไปได้ต่าง ๆ นั้นมีการอ้างเรื่องการเป็นสาเหตุแฝงอยู่ด้วยในลักษณะใด อย่างไรก็ตามนี่ยังไม่ใช่อรรถศาสตร์ที่พึงปรารถนาสำหรับทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นที่ต้องการจะตอบสนองต่อข้อเรียกร้องด้านญาณวิทยาที่มีต่อการทำความเข้าใจทางปรัชญาต่อ

มโนทัศน์เรื่องความจำเป็น เพราะตามอรรถศาสตร์ข้างต้นนั้นเราจะเข้าใจได้แต่เพียงว่าข้อความที่แสดงความจำเป็นและเป็นไปได้หนึ่งๆนั้นกำลังพูดถึงสภาพการณ์จำนวนหนึ่งที่มีฐานะเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์ทางสาเหตุกับสภาพการณ์อื่นๆ ภายในชุดของความสัมพันธ์ที่มีความครอบคลุมที่สุดที่เป็นไปได้ชุดหนึ่งเท่านั้น เราไม่สามารถทราบต่อไปได้ว่าสภาพการณ์ดังกล่าวนั้นมีความสัมพันธ์ทางสาเหตุกับสภาพการณ์ใดและในลักษณะใด อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเชื่อว่าอรรถศาสตร์ดังกล่าวสามารถจะถูกพัฒนาเพื่อทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นที่มีฐานอยู่บนความเข้าใจเรื่องสาเหตุแบบสัญนิยมที่ไม่มุ่งการวิเคราะห์ต่อหรือความเข้าใจการเป็นสาเหตุแบบของแอนสคอมบีได้ เพราะสำหรับความเข้าใจการเป็นสาเหตุในแนวทางดังกล่าวแล้ว เราเน้นแต่การเข้าใจว่าความสัมพันธ์ทางสาเหตุนั้นมีมโนทัศน์หลักอยู่ที่เรื่องของการได้มา (derivativeness) ของผลจากบางสิ่งเท่านั้น ส่วนจะได้มาจากไหน อย่างไร และจริงหรือไม่ นั้น เราล่วงรู้ด้วยวิธีอื่นไม่ได้นอกจากอาศัยการเข้าใจในทันที (intuitions) ที่เรามีต่อการได้มาดังกล่าว

เพื่อปรับปรุงอรรถศาสตร์ที่เพิ่งเสนอนั้น ให้สะท้อนความเข้าใจของทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นของงานวิจัยนี้ออกมาได้อย่างครบถ้วนขึ้นกว่าเดิม เราจะต้องเสนอ (1)* เพื่อแทน (1) โดยเป็นการปรับปรุงความเข้าใจเดิมจาก (1) เสียใหม่ดังนี้

(1)* ให้ p แทนข้อความที่บ่งถึงสภาพการณ์ s แบบเดียวกับใน (1) และให้ W แทนโลกที่เป็นไปได้มีสมาชิกของ $\Psi(W)$ แบบเดียวกับใน (1)

ให้ s^* แทนสภาพการณ์ของความสัมพันธ์ทางสาเหตุระหว่างสภาพการณ์ในการถือครองคุณสมบัติของสิ่งเฉพาะ หรือข้อความเชิงกฎทางสาเหตุระหว่างสิ่งสากล ให้ S แทนเซตของข้อความที่บ่งถึง s^* ทั้งหมด และให้ S^* แทนเซตของข้อความที่บ่งถึง s^* อย่างที่ข้อความดังกล่าวเป็นสมาชิกของ $\Psi(W)$

สำหรับทุก p ให้ π แทนค่าที่ได้จากการฟังก์ชัน Px ที่มี p เป็นอาร์กิวเมนต์ โดยที่ π ดังกล่าว คือเซตของข้อความที่บ่งถึง s^* ที่เป็นสมาชิกของ S^* และให้เข้าใจฟังก์ชัน Px เสมือนกับเป็นคำถามที่ว่า “ทำไมจึง x ?”¹³

p จะจริงใน W เมื่อและต่อเมื่อ $\Psi(W)$ รวมเอา p ไว้ด้วยและหนึ่งในสมาชิกของ π เป็นสมาชิกของ S^* ดังนั้น $\sim p$ จะจริงใน W เมื่อและต่อเมื่อ $\Psi(W)$ ไม่รวมเอา p ไว้ด้วยและไม่มีสมาชิกใดของ π อยู่ในเซต S^*

¹³ จริงๆแล้ว 'Px' มาจาก "Pourquoi x ?" ในภาษาฝรั่งเศส

เราจะเห็นได้ว่าอรรถศาสตร์ข้อ (1)* ที่ได้รับการปรับปรุงแล้วนี้พยายามจะถ่ายทอดความเข้าใจเรื่องการอ้างเชิงสาเหตุที่อยู่เบื้องหลังการอ้างเรื่องความจำเป็นและเป็นไปได้ออกมาให้ได้ กล่าวคือในการพูดว่า “เป็นไปได้ที่โสกราตีสจะหัวไม่ล้าน” เราสามารถที่จะถามได้ว่า “ทำไมจึงคิดเช่นนั้น?” ถ้าหากผู้พูดไม่มีคำตอบในเชิงสาเหตุให้ เราอาจจะไม่มีทางแน่ใจได้เลยว่าเขาเข้าใจความหมายของสิ่งที่พูดอยู่จริง เราได้เห็นมาแล้วว่าการตอบคำถามดังกล่าวว่า “ไม่จำเป็นที่โสกราตีสจะหัวล้าน” นั้น แทบจะไม่ได้เพิ่มอะไรใหม่ให้กับความเข้าใจของเราที่มีต่อข้อความดังกล่าวเลย นอกจากการบอกว่าข้อความแสดงความเป็นไปได้นั้นสามารถถูกพูดใหม่ในฐานะของข้อความแสดงความจำเป็นได้

ปัญหาที่ยังอาจจะมีอยู่ประการหนึ่งของอรรถศาสตร์ดังกล่าวก็คือ ความสัมพันธ์ทางสาเหตุที่เป็นไปได้จริงนั้นดูเหมือนว่าน่าจะมีการซับซ้อนและยากที่จะแถลงออกมาเป็นคำบรรยายเชิงสาเหตุที่เป็นไปได้ดังกล่าว เป็นไปได้ว่าประวัติเชิงสาเหตุของเหตุการณ์หรือสภาพการณ์หนึ่งนั้นจะไม่ได้เป็นไปแบบตรงๆ และสามารถเข้าใจได้ชัดเจนพอที่จะอ้างในฐานะของสมมติฐานเพื่อการหาหลักฐานมารับรองได้ สภาพการณ์หนึ่งนั้นสามารถที่จะเป็นสาเหตุของสภาพการณ์อื่นๆ ได้มากมาย สายโซ่ทางสาเหตุที่ตัดกัน กิ่งก้านของต้นไม้แห่งความสัมพันธ์ทางสาเหตุนั้นอาจจะใหญ่โตกว่าที่จะทำการตรวจสอบยืนยันได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง อรรถศาสตร์ที่เสนอไปดังกล่าวนั้นยอมรับว่าสายโซ่ของการเป็นสาเหตุอาจสลับย้อนกลับขึ้นไปได้อย่างไม่สิ้นสุด¹⁴ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นอยู่ประการหนึ่งว่า โดยทั่วไปแล้วการอ้างความเชื่อในเรื่องการเป็นสาเหตุที่เราๆกระทำกันอยู่โดยปกตินี้มีแนวโน้มที่จะเป็นไปในลักษณะเลือกสรร กล่าวคือการอ้างสาเหตุโดยทั่วไปจะเลือกเอาบางส่วนที่เข้าใจได้ชัดเจนของประวัติทางสาเหตุของสิ่งหนึ่งมาพูด อย่างที่พร้อมจะให้ตรวจสอบได้ หรือไม่เช่นนั้นก็พอที่จะทำให้เราได้ความคิดว่าถ้าจะหาหลักฐานมายืนยันสมมติฐานดังกล่าวนั้นเราจะต้องมองไปที่จุดไหนของประวัติเชิงสาเหตุเป็นสำคัญ ประกอบกับคุณสมบัติที่สำคัญของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุข้อหนึ่ง คือ คุณสมบัติที่เป็นความสัมพันธ์เชิงส่งผ่าน (transitive) นั้นมีแนวโน้มที่จะช่วยให้เสนอการอ้างเชิงสาเหตุนั้นทำได้ง่ายยิ่งขึ้น เช่นตามที่หนังสือเรียนบอกกับเราว่าดวงอาทิตย์นั้นมีความสำคัญกับระบบนิเวศของสิ่งมีชีวิตในโลกนี้เป็นอย่างมาก อย่างที่ถ้ามันอยู่ใกล้โลกของเราเข้ามาอีกนิด หรือเลื่อนห่างออกไปอีกหน่อย ชีวิตการดำรงอยู่ของพวกเราจะต่างออกไปจากนี้อีกมาก ท่ามกลางห่วงโซ่ทางสาเหตุที่ยาวไกลดังกล่าว อะไรก็อาจจะเกิดขึ้นได้ เราสามารถที่จะยืนยันความเป็นไปได้ของสภาพการณ์ที่อยู่ใกล้ตัวด้วยการอ้างกลับไปยัง

¹⁴ ในเมื่อ s^* นั้นเป็นสภาพการณ์ของความสัมพันธ์ทางสาเหตุระหว่างกรณีคุณสมบัติของสิ่งเฉพาะฝากหนึ่งของผู้สัมพันธ์ที่มาประกอบเป็น s^* ที่มีฐานะเป็นสาเหตุในคู่สัมพันธ์ดังกล่าวก็จะต้องมีสาเหตุให้มันเกิดขึ้นด้วยเช่นกัน ดังนั้นก็เข้าใจได้ว่าต้องมีสภาพการณ์ของความสัมพันธ์ทางสาเหตุ s^{**} และ s^{***} เป็นอีกระดับหนึ่งต่อขึ้นไปได้เรื่อยๆ

สาเหตุที่ถึงแม้ว่าจะอยู่ไกลแต่มีความเด่นชัดในการเป็นสาเหตุ อย่างสภาพการณ์ที่เกี่ยวกับดวงอาทิตย์ ดังกล่าวก็ได้ และโอกาสที่จะเป็นการอ้างที่เป็นจริงหรือน่าเชื่อก็มีสูงทีเดียว

ผู้วิจัยเชื่อว่าเรามีทางที่จะพัฒนาอรรถศาสตร์ของโลกที่เป็นไปได้ในแนวทางนี้ให้มีความรัดกุม ในขณะที่เดียวกันก็ยืดหยุ่นมากพอที่จะรองรับต่อความเป็นไปได้ของการเกิดความสัมพันธ์ทางสาเหตุที่มีความซับซ้อนเกินกว่าที่จะบอกออกมาง่าย ๆ ให้อยู่ในรูปของ “สิ่งนั้นเป็นสาเหตุของสิ่งนี้” แบบ ธรรมดาๆ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น เมื่อเราพิจารณาว่าแนวทางอรรถศาสตร์ของโลกที่เป็นไปได้ที่ได้เสนอไปดังกล่าว เมื่อรวมกับความสามารถของทฤษฎีว่าด้วยการเป็นสาเหตุที่งานวิจัยนี้ใช้แล้ว จะเห็นได้ว่า อรรถศาสตร์ดังกล่าวนี้สามารถที่จะตอบสนองต่อข้อเรียกร้องเชิงญาณวิทยาที่ทำทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นทั้งหลายอยู่ได้ อย่างน้อยก็ให้ความสนใจตอบสนองข้อเรียกร้องดังกล่าวมากกว่าทฤษฎีใดๆ ที่มีอยู่ก่อนหน้า และเชื่อว่ามันสามารถที่จะเป็นฐานที่มั่นคงพอที่จะให้เกิดการก้าวเดินต่อไปในแนวทางนี้

4.2 ข้อประเมินทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นที่มีฐานอยู่บนความเข้าใจเรื่องการเป็นสาเหตุ

ในส่วนหลักสุดท้ายนี้ ผู้วิจัยจะได้ให้ข้อประเมินต่อทฤษฎีความจำเป็นที่ได้เสนอไป ในแง่ที่ว่าทฤษฎีดังกล่าวนั้นสามารถพบกับข้อท้าทายหรือวิจารณ์ที่เป็นไปได้ใดบ้าง และจะตอบข้อวิจารณ์ที่เป็นไปได้เหล่านั้นได้ในลักษณะใด ถัดไปจะพูดถึงข้อดี จุดเด่น และประโยชน์ทฤษฎีนี้ สุดท้ายจะชี้ให้เห็นจุดยืนทางปรัชญาบางประการที่ทฤษฎีนี้ถืออยู่

4.2.1 ข้อวิจารณ์ที่เป็นไปได้และคำตอบ

ข้อวิจารณ์ที่จะได้พิจารณานี้แบ่งออกได้เป็น 3 แนวใหญ่ๆด้วยกัน แนวแรกเป็นข้อวิจารณ์ต่อปัญหาภายในตัวทฤษฎีความจำเป็นทั้งหลาย คือ ปัญหาเรื่องความสามารถหรือพลังในการอธิบายให้เราเข้าใจมันในทัศนะเรื่องความจำเป็นและเป็นไปได้โดยไม่เกิดความวุ่น แนวที่สองเป็นข้อวิจารณ์ที่มาจากผู้ที่ไม่เชื่อมั่นต่อการใช้กรอบโครงเรื่องโลกที่เป็นไปได้มาอธิบายเรื่องความจำเป็น ซึ่งในที่นี้ก็คือคำถาม 3 ข้อของแฮร์สันที่เราได้พูดถึงไปในตอนท้ายของบทที่ 2 นั่นเอง ส่วนแนวที่สามเป็นข้อวิจารณ์ว่าทฤษฎีความจำเป็นที่เสนอทำให้ไม่สามารถเข้าใจความเป็นไปได้ของบางสิ่งซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน โดยที่จะได้พิจารณาตอบเป็นลำดับไปดังนี้

(1) ทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นที่เสนอนี้ไม่สามารถอธิบายให้เข้าใจอย่างไม่เกิดความวุ่นวายได้ เนื่องจากการเข้าใจโลกที่เป็นไปได้ในฐานะของคำบรรยายเชิงสาเหตุนั้นยังมีโมทัศน์เกี่ยวกับความจำเป็นและเป็นไปได้ของการที่ข้อความบางแบบเท่านั้นที่จะสามารถอยู่ในคำบรรยายนั้นได้ การเข้าใจว่าข้อความดังกล่าวบ่งถึงชุดของสภาพการณ์เกี่ยวกับการมีคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ นั้น ทำให้เราต้องเข้าใจก่อนว่าสิ่งใดมีคุณสมบัติได้หรือไม่ได้ อีกทั้งในคำอธิบายว่าสิ่งใดมีความสัมพันธ์ในทางสาเหตุกับสิ่งใดนั้นยังอาศัยความเข้าใจเรื่องกฎบางอย่างมาเป็นตัวสร้างความเข้าใจอีกด้วย การจะเข้าใจกฎได้ย่อมต้องอาศัยความเข้าใจเรื่องความจำเป็นไม่ในลักษณะใดก็ลักษณะหนึ่ง

คำตอบ คำวิจารณ์ที่เป็นไปได้ดังกล่าวนี้กำลังมองว่าในการเข้าใจว่าโลกที่เป็นไปได้คือชุดของคำบรรยายเชิงสาเหตุในลักษณะที่เราพูดถึงไปนั้น เราจำเป็นที่จะต้องถือความเข้าใจที่เป็นไปในเชิงความจำเป็นและเป็นไปได้บางอย่างไว้ก่อนโดยไม่อาจจะใช้กรอบความคิดเรื่องโลกที่เป็นไปได้ที่เราให้ความหมายไว้เองเป็นตัวอธิบายได้ ซึ่งนั่นหมายความว่าเราไม่สามารถจะเข้าใจโลกที่เป็นไปได้ (และดังนั้น โมทัศน์เรื่องความจำเป็น) อย่างปราศจากความวุ่นวายได้ ผู้วิจัยเห็นด้วยแน่นอนว่าการที่ชุดของข้อความใดจะเป็นชุดข้อความของการอ้างความสัมพันธ์ทางสาเหตุ นั้น ข้อความที่อยู่ก็จะต้องมีลักษณะเฉพาะบางอย่างไปด้วย แต่การมีเงื่อนไขเกี่ยวกับลักษณะของข้อความดังกล่าวนี้เป็นเงื่อนไขที่เกิดขึ้นมาจากความเข้าใจใน *ความหมาย* ของ 'คำบรรยายเชิงสาเหตุ' อะไรจะเป็นคำบรรยายในเชิงสาเหตุได้ จะต้องประกอบไปด้วยข้อความ *เกี่ยวกับ* 'การเป็นสาเหตุ' จำนวนหนึ่ง ถ้าไม่เช่นนั้นแล้วมันก็จะไม่ใช่คำบรรยายเชิงสาเหตุ ดังนั้นเราจึงสามารถที่จะเข้าใจ 'ความจำเป็น' หรือ 'ความเป็นไปได้' ของการที่ข้อความหนึ่งใดจะอยู่หรือไม่อยู่ในคำบรรยายเชิงสาเหตุตามความเข้าใจของเราได้ ในฐานะของความจำเป็นและเป็นไปได้เชิงตรรกวิทยา ซึ่งถูกกำหนดโดยการเข้าใจความหมายของ 'คำบรรยายเชิงสาเหตุ' ซึ่งมีพื้นฐานอยู่บนข้อเสนอลหลักของทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นที่กำลังนำเสนอเอง

ถ้าพิจารณาเปรียบเทียบกับทฤษฎีคู่แข่งอย่างทฤษฎีที่เข้าใจว่าโลกที่เป็นไปได้เป็นสภาพการณ์ (states of affairs) ที่มีการดำรงอยู่คล้ายๆกับสิ่งสากลในแบบของเพลโต้ คืออาจจะถืออยู่ได้โดยไม่ต้องปรากฏเป็นจริง (obtains) ก็ได้ ความจำเป็นและเป็นไปได้ของการปรากฏเป็นจริง (obtainability) ดังกล่าวจะต้องถือไว้เป็นพื้นฐานอย่างที่ไม่สามารถอธิบายต่อได้ รวมทั้งความจำเป็นและเป็นไปได้ดังกล่าวไม่สามารถจะเข้าใจว่าเป็นเรื่องของความจำเป็นโดยนิยามได้ เนื่องจากในการนิยามความหมายของ 'สภาพการณ์' ตามทฤษฎีดังกล่าวเองนั้นพูดถึงแง่มุมของความจำเป็นและเป็นไปได้ในการปรากฏเป็นจริงว่าเป็นธรรมชาติของการที่สิ่งใดจะถือเป็น 'สภาพการณ์' ในฐานะของสิ่งที่เป็นพื้นฐาน แต่เราสามารถที่จะตั้งคำถามเพื่อถามต่อได้ว่า 'ความสามารถในการปรากฏเป็นจริงได้' ดังกล่าวคืออะไรซึ่งทฤษฎีดังกล่าวไม่มีทางจะให้คำตอบได้อย่างไม่วกวน เช่นเดียวกับทฤษฎีเรื่องความจำเป็นเป็นที่ถือว่าโลกที่เป็นไปได้นั้นมีการดำรงอยู่อย่างไม่ต่างออกไปจากจักรวาลของเรา แต่เป็นอีกจักรวาลหนึ่งที่มี

อยู่อย่างไม่จำกัดหรือทฤษฎีที่เสนอโดยลูอิสซึ่งได้พูดถึงไปแล้ว แน่ใจว่าสิ่งที่ทฤษฎีดังกล่าวกำลังพูดถึงอยู่นั้นไม่ใช่แค่เรื่องทางภาษาแน่ แต่ถ้าเป็นเช่นนั้นเราก็ย่อมจะตั้งคำถามถามได้เช่นกันว่าจักรวาลดังกล่าวนั้นมีอยู่อย่างจำเป็นหรือแค่สิ่งที่มีอยู่ก็ได้ เนื่องจากถ้ามันทั้งหลายมีธรรมชาติไม่ผิดไปจากที่จักรวาลของเรามี และถ้าเราสามารถจะตั้งคำถามกับจักรวาลของเราเองได้อย่างไม่เป็นปัญหาแล้วล่ะก็ เราก็ต้องตั้งคำถามเดียวกันต่อจักรวาลอื่นทั้งหลายได้ด้วย ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎีของเราแล้ว ในขณะที่ทฤษฎีดังกล่าวซึ่งถือสิ่งที่สามารถถามหาความเข้าใจต่อมันในเชิงความจำเป็นและเป็นไปได้ได้อยู่เป็นพื้นฐานจะไม่สามารถตอบคำถามดังกล่าวอย่างไม่วกวน แต่ทฤษฎีของเราจะตอบคำถามเรื่องความจำเป็นของสิ่งพื้นฐานที่เป็นตัวให้ความหมายต่อโลกที่เป็นไปได้ (กล่าวคือ คำบรรยายเชิงสาเหตุ) ได้อย่างไม่วกวน ด้วยความเข้าใจว่าคำบรรยายทางสาเหตุประกอบไปด้วยอะไรบ้าง อย่างที่ได้อภิปรายไปดังกล่าว

อย่างไรก็ดี ข้อโต้แย้งดังกล่าวอาจจะตั้งคำถามต่อทฤษฎีความจำเป็นที่เรากำลังเสนอเสียเองว่า คำบรรยายในเชิงสาเหตุที่เรากำลังเข้าใจว่ามันคือโลกที่เป็นไปได้นั้น แม้จะเข้าใจความจำเป็นและเป็นไปได้ของการมีข้อความโดยอยู่ว่าเป็นเรื่องของความจำเป็นโดยการนิยามได้ แต่สิ่งที่ข้อความดังกล่าวกำลังยืนยันนั้นจริงๆ แล้วคือความสัมพันธ์ทางสาเหตุ ซึ่งตัวของมันเองก็สามารถที่จะตั้งคำถามถามถึงลักษณะความจำเป็นและเป็นไปได้ในการดำรงอยู่ของมันได้ เช่น “ความสัมพันธ์ทางสาเหตุ ก. นั้นเป็นไปได้อันไหนที่ไม่มีอยู่?” คำถามดังกล่าวนี้ดูเผินๆ แล้วเหมือนกับจะถูกถามได้กับทฤษฎีของเราอย่างชอบธรรม แต่เมื่อพิจารณาให้ดีแล้วจะเห็นได้ว่ามันเป็นคำถามเดียวกับที่ว่า “มันมีสาเหตุใดหรือไม่ที่จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางสาเหตุ ก. นั้นไม่เกิดขึ้น?” เนื่องจากตามความเข้าใจของเราแล้วความเป็นสาเหตุเป็นความหมายพื้นฐานของความจำเป็น และคำถามดังกล่าวจะถูกตอบได้ด้วยลักษณะพื้นฐานของโลกเองที่เรียกว่า ‘การเป็นสาเหตุ’ ซึ่งเมื่อรวมกับความเข้าใจที่ว่าจริงๆ แล้วการเป็นสาเหตุเป็นความสัมพันธ์ที่มีอยู่จริงและทอนลงให้เป็นเรื่องอื่นไม่ได้ (ซึ่งเป็นจุดยืนแบบสัจนิยม) แต่ยังคงที่จะทำความเข้าใจเพื่อตรวจสอบยืนยันได้โดยผ่านทฤษฎี เราจึงสามารถที่จะเข้าใจได้ว่าโดยพื้นฐานแล้วการเป็นสาเหตุมันไม่ได้อิงอยู่กับความมโนทัศน์เรื่องความจำเป็นและเป็นไปได้ กล่าวคือ เราไม่จำเป็นต้องตั้งคำถามถามหาความจำเป็นและเป็นไปได้อย่างต่อมัน และให้เข้าใจว่าคำถามดังกล่าวเป็นคำถามเกี่ยวกับความเป็นสาเหตุแทน ซึ่งถ้าเข้าใจในแบบดังกล่าวนี้แล้วความวกวนที่ดูเหมือนมีอยู่ก็จะหายไป ตรงกันข้ามกับทฤษฎีคู่แข่งที่ได้พิจารณาไป การที่สภาพการณ์สามารถจะปรากฏเป็นจริงหรือไม่ก็ได้มันไม่สามารถจะทอนลงให้เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการณ์ในอีกระดับหนึ่งเองได้ เพราะเรายังสามารถจะพิจารณาได้ต่อไปได้เรื่อยๆ ว่าสภาพการณ์ของการปรากฏเป็นจริงของสภาพการณ์หนึ่งนั้นเองต้องเกี่ยวกับความจำเป็นและเป็นไปได้ในอีกระดับหนึ่ง ซึ่งมีธรรมชาติไม่ต่างจากความจำเป็นและเป็นไปได้ระดับแรก เนื่องจากตัวทฤษฎีเองไปเข้าใจไว้ก่อนแล้วว่า ‘ความสามารถในการปรากฏเป็นจริงได้’ เป็นส่วนหนึ่งของความหมายของมโนทัศน์ ‘สภาพการณ์’ เสียเองตั้งแต่ต้น

ปัญหาดังกล่าวจะเกิดขึ้นกับทัศนะแบบลิวอิสด้วย เนื่องจากทัศนะดังกล่าวไปตั้งต้นด้วยการให้ความหมายของโลกที่เป็นไปได้ว่ามีอยู่ในแบบเดียวกับจักรวาลที่เรากำลังดำรงอยู่ ถึงแม้จะพิจารณาให้จักรวาลในลักษณะดังกล่าวนี้ถือเป็นสิ่งพื้นฐานที่ไม่สามารถอธิบายทอนลงไปเป็นสิ่งที่อื่นใดได้ นอกจากการดำรงอยู่ร่วมกันของสิ่งเฉพาะทั้งหลาย แต่ในเมื่อเราสามารถจะตั้งคำถามเกี่ยวกับความจำเป็นและเป็นไปได้เกี่ยวกับการดำรงอยู่ของสิ่งเฉพาะทั้งหลายเหล่านั้น และรวมถึงการดำรงอยู่ของจักรวาลของเราด้วย จึงดูเหมือนเรื่องที่เราเข้าใจไม่ได้ว่าทำไมเราจะตั้งคำถามในลักษณะดังกล่าวกับโลกที่เป็นไปได้อื่นไม่ได้ คำอธิบายของทฤษฎีดังกล่าวไม่สามารถจะนำเอาความมีอยู่ของจักรวาลในแบบเดียวกันมาเป็นพื้นฐานเพื่อเข้าใจได้อย่างไม่เกิดความวกวน

ข้อวิจารณ์เรื่องความวกวนในส่วนที่สองนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคุณสมบัติใดได้หรือไม่ได้ของสิ่งเฉพาะ ความวกวนที่อาจจะพิจารณาว่ามีได้นั้นคือการที่เราหันดูเหมือนจะต้องยอมรับอยู่เป็นพื้นฐานเอาไว้ก่อนแล้วว่า สิ่งเฉพาะใด จำเป็น ต้องมีคุณสมบัติใด หรือ สิ่งเฉพาะใด อาจจะ ถือครองคุณสมบัติใดเอาไว้ ได้ ซึ่งในที่สุดก็จะทำให้เกิดความวกวนในการอธิบายอยู่ดี จริงๆ แล้วผู้วิจัยเห็นว่าคำตอบที่จะมีได้ต่อข้อวิจารณ์ดังกล่าวนั้นสามารถจะอาศัยแนวทางในการตอบข้อวิจารณ์ในส่วนแรกที่เพิ่งกระทำไปมาตอบได้ กล่าวคือเราควรเข้าใจว่าการถือครองคุณสมบัติใดได้หรือไม่ได้นั้นเป็นเรื่องที่มีคำบรรยายเชิงสาเหตุให้เข้าใจได้เสมอ และเราสามารถที่จะเข้าใจเรื่องการเป็นสาเหตุดังกล่าวว่าเป็นลักษณะพื้นฐานของโลกที่ไม่ต้องอาศัยมโนทัศน์เรื่องความจำเป็นและเป็นไปได้มาเข้าใจ ดังนั้นก็ไม่จำเป็นจะต้องไปคิดว่า จะมีความวกวนเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามผู้วิจัยคิดว่าเราสามารถที่จะตอบข้อวิจารณ์เรื่องความวกวนในส่วนที่สองดังกล่าวได้ โดยการเพ่งพิจารณาไปที่ธรรมชาติของเกิดขึ้นของข้อความที่แสดงการยืนยันการถือครองคุณสมบัติของสิ่งเฉพาะดังนี้

ปัญหาของการตั้งข้อสงสัยว่าเราจำเป็นที่จะต้องเข้าใจอยู่ก่อนเป็นพื้นฐานว่าสิ่งเฉพาะใดมีคุณสมบัติใดได้นั้น น่าจะมาจากการไปเข้าใจว่าเวลาที่เรายืนยันข้อความเช่น “สิ่ง ก. มีคุณสมบัติ ข.” นั้นเรากำลังยืนยันถึงความเข้าใจที่เรามีอยู่แล้วว่าสิ่ง ก. ดังกล่าวนั้นมีคุณสมบัติ ข. ได้ และสิ่ง ก. ดังกล่าวอาจจะมีความสมบัตินั้นก็ได้ (ในกรณีที่ข้อความยืนยันคุณสมบัติดังกล่าวไม่ได้เป็นข้อความจำเป็นจริงในตัวเองเชิงตรรกะหรือ tautology หรือเป็นข้อความเชิงวิเคราะห์เช่น “ลุงเป็นผู้ชาย”) และบางทีก็ยืนยันไปด้วยว่าสิ่ง ก. ดังกล่าว ไม่สามารถ มีคุณสมบัติใดได้ เช่น ข้อความที่ว่า “สิ่ง ก. มีสีส้ม” กันคุณสมบัติที่จะมีสีอื่นออกไป แน่แน่นอนว่าการยืนยันดังกล่าวเป็นการพูดถึงแง่มุมเกี่ยวกับความจำเป็นและเป็นไปได้ของสิ่งและดังนั้นก็เป็นการมีสมมติฐานบางอย่างเกี่ยวกับความจำเป็นและเป็นไปได้เป็นของสิ่งดังกล่าวพื้นฐาน ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นก็จะทำให้พิจารณาได้ว่าเกิดความวกวนในความเข้าใจขึ้นจริง แต่เราไม่จำเป็นที่จะต้องถือสมมติฐานดังกล่าวในการพูดถึงการมีคุณสมบัติของสิ่งเฉพาะก็ได้ ขณะที่ท่านกำลังจะไปที่ตัวหนังสือบนแผ่นกระดาษที่อยู่ต่อหน้าท่านในตอนนี้อยู่ ท่าน เข้าใจได้ทันที ว่า

กระดาษที่อยู่ในมือของท่านนั้นมีสีขาว หรือ ตัวหนังสือบนกระดาษดังกล่าวนั้นมีสีดำ และท่านก็สามารถที่จะเสนอข้อความเพื่อยืนยันการมีคุณสมบัติของสิ่งเฉพาะดังกล่าวได้ โดยไม่ต้องมีสมมติฐานเกี่ยวกับความจำเป็นและเป็นไปได้อะไรอยู่ก่อนที่จะเสนอการยืนยันดังกล่าวออกมา ข้อความยืนยันดังกล่าวจึงมีฐานะเป็นแต่เพียงการรายงานสิ่งที่ปรากฏโดยตรงต่อท่านออกไปเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ท่านจึงสามารถที่จะเสนอการยืนยันเกี่ยวกับความจำเป็นและเป็นไปได้ของข้อความดังกล่าว หรือการมีคุณสมบัติของสิ่งดังกล่าวได้ในอีกชั้นหนึ่ง เช่น “เป็นไปได้ที่กระดาษที่อยู่ในมือตอนนี้จะเป็นสีชมพู” หรือ “ตัวหนังสือบนกระดาษอาจจะมีความดัดอักษรเล็กกว่าที่เป็นอยู่”

ข้อความที่พูดถึงสภาพการณ์ของการมีคุณสมบัติของสิ่งเฉพาะที่อยู่ในคำบรรยายเชิงสาเหตุที่มีฐานะเป็นโลกที่เป็นไปได้ตามทฤษฎีของเราที่เสนอไปนั้นไม่ได้เรียกร้องให้ต้องเข้าใจมั่นในฐานะอะไรที่มากไปกว่าการบรรยายสิ่งนั้นตรงๆอย่างที่ปรากฏให้เราเข้าใจ ถ้าจะมีสมมติฐานใดเป็นพื้นฐานของการยืนยันดังกล่าวแล้ว ก็ดูเหมือนจะมีแต่สมมติฐานที่เกี่ยวกับการมีฐานะเป็นองค์ประกอบหนึ่งในความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สิ่งนั้นมีกับสิ่งอื่นเท่านั้น

ข้อวิจารณ์ที่ดูจะตรงประเด็นจริงๆในกลุ่มนี้ก็คือข้อวิจารณ์ที่เห็นถึงปัญหาของการที่คำอธิบายเรื่องความสัมพันธ์ทางสาเหตุตามทฤษฎีของเรานั้นมีการอ้างถึงกฎบางอย่างอยู่ในการเข้าใจด้วย ผู้วิจัยจะไม่พยายามตอบปัญหานี้เอง เนื่องจากผู้ที่เป็นเจ้าของทฤษฎีว่าด้วยการเป็นสาเหตุที่เราใช้ซึ่งอ้างอิงไปยังสิ่งที่เรียกว่า ‘กฎ’ ในคำอธิบายนั้น ดูเหมือนว่าจะเป็นผู้ตอบคำถามดังกล่าวเอาไว้แล้ว โดยผู้วิจัยจะขอยกข้อความที่รื้อดเดอริก ชิส์ลัมตั้งคำถามท้าทายต่อความคิดเรื่องกฎไว้ และคำตอบของทูลี่เกี่ยวกับความเข้าใจเรื่องกฎดังกล่าวในแบบของเขามาแสดงในที่นี้ ดังนี้¹⁵

“ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างข้อความเชิงกฎกับข้อความที่ไม่เป็นเชิงกฎนั้น จะสามารถถูกบรรยายด้วยถ้อยคำปกติ ที่ไม่ได้อ้างถึงเรื่อง เงื่อนไขที่ตรงกันข้ามกับข้อเท็จจริง (counterfactuals) ไม่ได้ใช้คำที่แสดงความจำเป็นและเป็นไปได้ (modal terms) เช่น ‘ความจำเป็นเชิงสาเหตุ’ ‘เงื่อนไขที่จำเป็น’ ‘ความเป็นไปได้ทางกายภาพ’... ได้หรือไม่?”¹⁶

ทูลี่ตอบคำถามของชิส์ลัมว่า

¹⁵ Tooley, Michael. *Causation: A Realist Approach*, op.cit, pp. 137-138.

¹⁶ ข้อความในภาษาอังกฤษคือ “Can the relevant difference between law and non-law statements be described in familiar terminology without reference to counterfactuals, without use of modal terms such as “causal necessity”, “necessary condition”, “physical possibility””

“คำอธิบายที่ถูกให้ที่นี่ทำเช่นนั้นได้จริงๆ [กล่าวคือ] ไม่มีการอ้างถึงเงื่อนไขที่ตรงกันข้ามกับข้อเท็จจริง... [ถึงแม้ว่าจะมี] การใช้ความคิดเรื่องความจำเป็นเชิงตรรกะ (logical necessity) และการทำให้สรุปได้ในเชิงตรรกะ (logical entailment) แต่ไม่มีการใช้คำที่แสดงความจำเป็นและเป็นไปได้เชิงกฎ (nomological modal term) ใดๆ... [อีกทั้ง] ไม่ได้มีการอ้างถึงโลกที่เป็นไปได้”¹⁷

ที่ทูลี่เข้าใจในลักษณะดังกล่าวได้นั้น เพราะเขาถือว่าความสัมพันธ์เชิงกฎ (และดังนั้นเชิงสาเหตุด้วย) ทั้งหลายนั้นเป็นความสัมพันธ์เชิงทฤษฎีอย่างที่เราได้เห็นกันไปแล้ว คำตอบของทูลี่นั้นนอกจากจะช่วยสร้างความชัดเจนให้กับคำถามเรื่องกฎแล้ว ยังช่วยทำให้เราเห็นได้ถึงความเข้าใจที่ว่า ‘ความจำเป็นเชิงตรรกะ’ (logical necessity) นั้นไม่ได้เป็นปัญหาต่อความเข้าใจเหมือนกับ ‘ความจำเป็นในเชิงอภิปรัชญา’ (metaphysical necessity) ที่เรากำลังพูดถึงอยู่นี้เลย สิ่งนี้สอดคล้องกันกับการที่นักปรัชญาอย่างฮูมเอง แม้จะตั้งคำถามตลอดชีวิตกับความจำเป็นของการเป็นสาเหตุ แต่เขาไม่ได้มีความรู้สึกเดียวกันเลยเมื่อพูดถึงความจำเป็นที่เกี่ยวกับเรื่องของภาษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอบางอย่างเกี่ยวกับความไม่ชัดเจนระหว่างสองมโนทัศน์ดังกล่าว ซึ่งจะได้พูดถึงในตอนท้ายของบท

(2) การพยายามเข้าใจเรื่องความจำเป็นผ่านกรอบของโลกที่เป็นไปได้ได้นั้น ทำให้เรื่องของความจำเป็นและเป็นไปได้กลายเป็นเรื่องของสิ่งที่เป็นอยู่และดังนั้นเป็นแค่สิ่งที่บังเอิญเป็นจริงไป แทนที่จะยังคงรักษานัยยะของคำว่า ‘ต้องเป็น’ ให้คงอยู่อย่างเดิม¹⁸ ซึ่งทำให้ถามได้ต่อว่าทำไมเราจึงไม่พยายามอธิบายข้อความที่เกี่ยวกับความจำเป็นโดยใช้ข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่เกี่ยวกับความ ‘ต้องเป็น’ นั้นมาเป็นพื้นฐานของความเข้าใจ อีกทั้งถ้าเราเข้าใจให้ถูกแล้ว หลายกรณีทีเดียวที่คำถามที่ว่า “เป็นไปได้หรือไม่ที่...?” บางครั้งไม่ต้องการคำตอบเรื่องโลกที่เป็นไปได้

คำตอบ ถึงแม้ว่าข้อโต้แย้งแรกๆของแฮร์ริสันดังกล่าวดูเหมือนจะมีน้ำหนัก จนอาจจะทำให้ความน่าเชื่อถือของโครงการเรื่องโลกที่เป็นไปได้จะต้องหมดลง แต่ถ้าเราหันมาคิดถึงความจำเป็นของการพยายามเข้าใจเรื่องความจำเป็นเป็นหลักโดยพยายามหลีกเลี่ยงความวกวนในการเข้าใจนั้น ก็อาจจะ

¹⁷ ข้อความภาษาอังกฤษคือ “The account offered does precisely this. There is no reference to counterfactuals. The notion of logical necessity and logical entailment are used, but no nomological modal terms are employed...it contains no reference to possible worlds”.

¹⁸ ดู Harrison, Jonathan. Op.cit., p. 7.

ทำให้เห็นได้ว่าข้อโต้แย้งดังกล่าวถือเอาไว้ก่อนล่วงหน้าเสียแล้วว่าเราเข้าใจความหมายของคำว่า 'จำเป็น' กันอยู่แล้ว แต่ตามข้อเท็จจริงแล้วไม่ได้เป็นเช่นนั้น คนทั่วไปนั้นถ้าจะให้แถลงเอาความเข้าใจเรื่องความจำเป็นออกมาโดยไม่มีกรชี้แนะแล้ว อาจจะต้องใช้เวลานานมากทีเดียวที่จะได้คำตอบที่พอจะเรียกได้ว่าไม่วกวน ซึ่งทำให้นักปรัชญาเรื่องโลกที่เป็นไปได้จึงต้องเป็นผู้รับภาระที่จะนิยามมัน ถึงแม้แฮริสันจะพยายามหาความเข้าใจของความจำเป็นที่เขาอาจจะเรียกว่า 'แท้จริง' ออกมาได้ แต่กระนั้นเราก็คงอาจจะเห็นว่าสิ่งนั้นเป็นแค่ความบังเอิญอยู่ดี เช่น ถ้าเราหันไปอาศัยกรอบโครงอื่นในการทำ ความเข้าใจเรื่องความจำเป็น และท้ายสุดทำให้เราเข้าใจว่าที่สิ่งนั้นจำเป็นเพราะพระเจ้าประสงค์ให้มันจำเป็น เราก็คงอาจจะถามต่อไปได้อีกว่า "ทำไมเรื่องของความต้องการชนิดหนึ่งคือพระประสงค์ของพระเจ้า เป็นเจ้านั้นจะเป็นเรื่องที่ยังบังเอิญเกิดขึ้นไม่ได้?" เพราะพระเจ้าอาจจะเพียงแค่บังเอิญเกิดอยากให้มันจำเป็นที่จะต้องเป็นอย่างนั้นขึ้นมาเท่านั้น ในท้ายที่สุดแล้วสำหรับผู้ที่ยึดข้อโต้แย้งชนิดนี้ เขาไม่มีวันที่จะ ยึดถือวิธีการโต้แย้งของเขาไว้อยู่ พร้อมกับห้ามไม่ให้คนอื่นใช้ข้อโต้แย้งแบบเดียวกันดังกล่าวกับความหมายของ "ความจำเป็นที่แท้จริง" ที่เขาพอใจได้

อย่างไรก็ดี ข้อวิจารณ์ข้อแรกดังกล่าวของแฮริสันก็ทำให้เราเห็นว่า ด้วยธรรมชาติซึ่งมี ลักษณะเฉพาะของตัวของความเข้าใจเรื่องโลกที่เป็นไปได้ตามทฤษฎีของเราเอง ทำให้เรามีทางที่จะ เข้าใจได้ว่า ถึงแม้ทฤษฎีของเราจะพูดถึงโลกที่เป็นไปได้แต่เราจะได้คำตอบไปด้วยว่า *ทำไม* โลกที่เป็นไปได้ หรือทางเลือกที่โลกอาจจะเป็นไปได้อีกทางหนึ่งนั้นมันถึงมีอยู่จริง คำตอบสำคัญที่ทฤษฎีของเรา ให้ได้ก็คือ มันเป็นไปได้เพราะมันมี *สาเหตุ* และถ้าสิ่งใดมีสาเหตุให้เป็นไปแล้ว โดยทั่วไปเราจะไม่ เรียกว่ามันเป็นแค่ความบังเอิญ สมมติว่ามีสิ่งหนึ่งซึ่งมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอยู่ในทุกโลกที่เป็นไปได้ของเรา ดังนั้นมันจึงมีคุณสมบัติดังกล่าวอย่าง *จำเป็น* สิ่งนั้นจะไม่ใช่สิ่งที่ *บังเอิญ* มีอยู่ในทุกโลก เพราะ ในทุกโลกดังกล่าวมันมีสาเหตุให้มันเป็นอย่างที่มีมันเป็น ดังนั้นในทางหนึ่งแล้วข้อวิจารณ์ของแฮริสัน ต่อทฤษฎีเรื่องโลกที่เป็นไปได้โดยทั่วไป กลับทำให้มันปรากฏชัดขึ้นมาจาก ทฤษฎีของเราไม่ใช่ทฤษฎี เรื่องโลกที่เป็นไปได้แบบทั่วไป

ข้อวิจารณ์ประการที่สองของแฮริสัน คือการโต้แย้งต่อความสามารถของกรอบโครงเรื่องโลกที่เป็นไปได้ในการเป็นตัวให้เงื่อนไขความจริงของข้อความที่แสดงความจำเป็นและเป็นไปได้ *ในฐานะของ* บางสิ่งที่ข้อความที่แสดงความจำเป็นจะตรงด้วย (correspond) หรือไม่ตรงด้วยได้ เขาบอกว่า "เนื่อง จากข้อความจะจริงต่อเมื่อข้อเท็จจริง (the fact) เป็นอย่างที่ว่าข้อความนั้นบอกว่ามันเป็น จึงไม่มีความ จำเป็นใดๆที่จะต้องเสนอโลกที่เป็นไปได้ขึ้นมาอธิบายว่าทำไมข้อความที่แสดงความจำเป็นไปได้จึงจริงหรือ เท็จ"¹⁹

¹⁹ Ibid., p. 8.

จากข้อโต้แย้งของแฮร์ริสันดังกล่าว ปัญหาจริงๆ อาจจะไม่ได้อยู่ที่การโต้แย้งต่อการใช้โลกที่เป็นไปได้มาเป็นเงื่อนไขความจริง แต่อยู่ที่การที่เขาพยายามทำให้ดูเหมือนว่าการหาเงื่อนไขความจริงของประพจน์ที่แสดงความจำเป็นนั้น เป็นสิ่งที่สามารถทำได้โดยไม่มีปัญหาอย่างที่ถึงขนาดต้องไปพึ่งพากรอบคิดเรื่องโลกที่เป็นไปได้ การที่เขาบอกว่าเงื่อนไขความจริงของข้อความนั้นอยู่ที่ข้อเท็จจริงที่ข้อความบอกนั้นดูเหมือนว่าจะเป็นที่ยอมรับกันได้อย่างทั่วไป แต่ปัญหาก็คือ อะไรกันเล่าที่คือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความจำเป็น? ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อความ “หิมะสีขาว” คือ ตัวหิมะและสีของมันซึ่งเป็นสิ่งที่เราเข้าใจกันได้อย่างไม่มีปัญหาในระดับที่สำคัญ แต่การที่จะเข้าใจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อความที่ว่า “จำเป็นที่หิมะจะสีขาว” หรือ “เป็นไปได้ที่หิมะจะไม่มีสีขาว” นั้น ดูจะไม่ได้เป็นสิ่งที่เข้าใจได้อย่างไร ปัญหาเลย ในขณะที่ความเข้าใจของเราเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของสิ่งที่ ‘หิมะ’ และ ‘สีขาว’ หมายถึงนั้นมีอยู่มาก แต่ในขณะที่เดียวกันเราบอกได้อย่างไรว่า ความเข้าใจของเราต่อความหมายของ ‘จำเป็น’ นั้นมีอยู่มากในระดับที่จะไม่ทำให้เกิดปัญหา? “หิมะมีสีขาวหรือไม่?” นั้นถกเถียงกันได้น้อยกว่าที่ว่า “มันจำเป็นที่จะต้องมีสีดังกล่าวหรือไม่?” อย่างเทียบกันไม่ได้เลย ที่เรื่องความจำเป็นและเป็นไปได้นั้นเป็นปัญหาของพวกประสบการณ์นิยมตลอดมา ก็เพราะเขาเชื่อว่าเราไม่รู้จะไปหาความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวได้ที่ไหนในโลกของประสบการณ์ และเมื่อเป็นดังนั้น จึงเปิดโอกาสให้มีการถกเถียงกันได้อย่างมากเกี่ยวกับความเข้าใจต่อความหมายของถ้อยคำดังกล่าว ในเมื่อความหมายของถ้อยคำดังกล่าวยังถกเถียงกันได้แล้ว นักภาษาศาสตร์กับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคำ หรือ เกี่ยวกับข้อความที่มีคำดังกล่าวประกอบอยู่

การที่แฮร์ริสันบอกว่า “ข้อความที่ว่า สองบวกสองเท่ากับสี่จริงเมื่อ (และต่อเมื่อ) มันมีข้อเท็จจริงอยู่ว่าสองบวกสองต้องเท่ากับสี่”²⁰ นั้น ดูเหมือนจะเป็นการทำให้คนละเรื่องเป็นเรื่องเดียวกัน เพราะสองบวกสอง ต้อง เท่ากับสี่แน่ เพราะสี่สามารถที่จะวิเคราะห์ได้โดยทันทีจากการเข้าใจแค่ความหมายของ “สอง” และ “บวก” ในข้อความ “สองบวกสอง” (ถ้าหากความเข้าใจเรื่องธรรมชาติของความจริงทางคณิตศาสตร์ของคานท์ ที่ว่ามันเป็นแบบ synthetic a priori นั้นผิด) ความจำเป็นในเชิงคณิตศาสตร์ดังกล่าวเป็นความจำเป็นโดยนิยาม ข้อเท็จจริงในทางคณิตศาสตร์ดังกล่าวสามารถเข้าใจได้ว่าจะเข้าใจได้อย่างไร ซึ่งผิดกันมากกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคำว่า ‘ต้อง’ ที่อยู่ในข้อความ “หิมะต้องมีสีขาว” เพราะในคำนิยามของ “หิมะ” อาจจะไม่จำเป็นต้องบอกสีของมันไว้ก็ได้

ดูเหมือนว่าแฮร์ริสันอาจจะแย้งได้ต่อไปว่า การเข้าใจข้อเท็จจริงนั้น ถึงแม้จะเป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความจำเป็น ก็ไม่อาจจะเท่ากับการเข้าใจโลกที่เป็นไปได้ได้ เขากล่าวว่า “...โลกที่เป็นไปได้ไม่ใช่ข้อเท็จจริง (facts)...มันเพียงมีข้อเท็จจริงหนึ่งที่ว่าโลกบางโลกเป็นไปได้เท่านั้น” จริงอยู่ที่โลกที่เป็นไปได้ไม่ใช่ ข้อเท็จจริง ทั้งหมด แต่ทำไมเราจำเป็นที่จะต้องอาศัยข้อเท็จจริงทั้งหมดมาเป็นเงื่อนไขของ

²⁰ Ibid.

ความเป็นจริงของข้อความหนึ่งด้วย ในเมื่อสิ่งที่ข้อความหนึ่งหมายถึงไม่ใช่ทั้งหมดของข้อเท็จจริง เป็นเพียงส่วนหนึ่งของข้อเท็จจริงเท่านั้นที่จะถูกพูดถึงโดยข้อความหนึ่ง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือข้อความคือการเลือก พูดถึงบางแง่มุมของข้อเท็จจริงทั้งหมด ดังนั้นข้อความที่แสดงความจำเป็นจึงเลือกพูดถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับ ความจำเป็น แต่ปัญหาก็คือ อะไรคือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับความจำเป็น? ถ้าเรายอมรับว่าในบรรดาข้อเท็จจริงทั้งหลายนั้นมีข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความจำเป็น นักทฤษฎีเรื่องโลกที่เป็นไปได้ก็คือผู้ที่เห็นว่าข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโลกที่เป็นไปได้ คือข้อเท็จจริงที่เป็นเงื่อนไขของความเป็นจริงของประพจน์ที่แสดงความจำเป็นและเป็นไปได้นั้นเอง ข้อความที่เกี่ยวกับการมีสีอะไรของสิ่งหนึ่ง มีเงื่อนไขของความจริงคือข้อเท็จจริง เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ สิ่งนั้นและสีของมันฉันใด ประพจน์ที่เกี่ยวกับความจำเป็นของสิ่งหนึ่ง ก็จะมีเงื่อนไขความจริงคือข้อเท็จจริง เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ สิ่งนั้นและความจำเป็นของมันฉันนั้น ดูเหมือนว่าแฮร์สันจะมองไม่เห็นความซับซ้อนของการเป็นเงื่อนไขความจริงของข้อเท็จจริงในลักษณะดังกล่าว

ข้อวิจารณ์ข้อสุดท้ายคือข้อโจมตีที่ว่า นักทฤษฎีเรื่องโลกที่เป็นไปได้นั้นกำลังสับสนระหว่างคำถามเกี่ยวกับโลกนี้กับคำถามเกี่ยวกับโลกอื่น กล่าวคือ ในการเข้าใจคำถามเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในบางเรื่อง เราจำเป็นที่จะต้องเข้าใจความเป็นไปได้ ใน โลกนี้เสียก่อน เขากล่าวว่า “เพื่อที่จะตัดสินใจว่ามีโลกที่เป็นไปได้ที่ตัวฉันเป็นเศรษฐีหรือไม่ เราจะต้องตัดสินใจก่อนว่าฉันมีความสามารถหรือโอกาสที่จะทำตัวฉันเองให้เป็นเศรษฐีได้หรือไม่ หรือมีความขัดแย้งกันเกิดขึ้นหรือไม่ ในการมีข้อสมมติว่าฉันเป็นเศรษฐี”²¹ แน่่อนว่าการตอบคำถามในลักษณะที่แฮร์สันคิดว่าต้องทำนั้นเป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้วสำหรับคำถามที่ว่า “เป็นไปได้หรือไม่ที่ฉันจะเป็นเศรษฐี?” ใน ความหมายหนึ่ง ที่ข้อความดังกล่าวสามารถแสดงได้ แต่ประโยค (sentence) ที่ต้องการถามดังกล่าวนั้น อาจจะแทนข้อความ (statement) ที่ต่างกัน หรือมีความหมายที่ผู้ถามมุ่งหวังต่างกันได้ และในความหมายหนึ่งนั้นไม่เกี่ยวอะไรกับการที่ต้องไปตัดสินใจก่อนเลยว่าใครจะมีความสามารถ หรือ โอกาสในการทำให้ตนเองเป็นเศรษฐีหรือไม่ คำถามที่ว่า “เป็นไปได้ไหมที่ฉันจะเป็นเศรษฐี?” ยังสามารถที่ตอบด้วยคำตอบ “เป็นไปได้” และมีโอกาสจะเป็นคำตอบที่ถูกอยู่ได้ถึงแม้ว่าตัวของผู้ถามจะ *ไม่ได้มี* ความสามารถหรือโอกาสในการจะทำให้ตนเองเป็นเศรษฐีเลยก็ตาม ผู้ถามคำถามดังกล่าวอาจจะกำลังสนใจว่าเป็นไปได้ไหมที่เขาจะ *เกิด* มาเป็นเศรษฐีแทนที่จะเป็นคนจน หรือเป็นไปได้หรือไม่ที่เมื่อวานนี้ศาลจะพิพากษาให้เขาได้รับเงินค่าชดเชยที่มีมูลค่ามหาศาลแทนที่จะยกฟ้องอย่างที่เป็นไปตามข้อเท็จจริง เราจะเห็นได้ว่ามีบริบทที่มากมายที่จะทำให้คำถามดังกล่าวสามารถที่จะตอบได้โดยไม่ต้องไปให้คำตอบตัดสินอะไรเกี่ยวกับที่ว่าเขาจะมีความสามารถหรือโอกาส ในการทำให้ตนเองเป็นเศรษฐีจริงๆหรือไม่เลย

²¹ Ibid., pp. 7-8.

อย่างไรก็ดี เราจะเห็นได้ว่าจริงๆ แล้วทฤษฎีเกี่ยวกับโลกที่เป็นไปได้ที่เราเสนอนั้น สามารถอำนวยความสะดวกให้กับการตอบคำถามเรื่องโอกาสจะเป็นเศรษฐกิจตามความหมายที่แฮร์สันเองต้องการได้ คือ เรื่องของความสามารถของบุคคลก็ถือเป็นเรื่องเชิงสาเหตุได้ในแง่ที่ว่า บุคคลนั้นสามารถเป็น สาเหตุ ให้เกิดอะไรขึ้นมาได้ทั้งผ่านตัวเขาเองและผ่านสิ่งอื่น ในขณะที่เดียวกันทฤษฎีของเราก็สามารถที่จะตอบคำถามเรื่องโอกาสจะเป็นเศรษฐกิจดังกล่าวในความหมายอื่นๆ ได้ทั้งหมดด้วย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการถือกำเนิดของคนคนหนึ่งหรือคำตัดสินของศาล ซึ่งทั้งสองกรณีเป็น ผล ของกระบวนการทางสาเหตุชุดหนึ่ง นี่ชี้ให้เรายิ่งมีความเชื่อมั่นมากขึ้นในการเห็นว่า จริงๆ แล้วคำถามเกี่ยวกับความจำเป็นและเป็นไปได้ทั้งหมดนั้น แฝงไว้ด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับการเป็นสาเหตุ

การที่แฮร์สันเสนอข้อโต้แย้งดังกล่าวอย่างมั่นใจเช่นนั้น แสดงให้เห็นว่าเขาละเลยที่จะให้ความสำคัญกับอุปสรรคอันหนึ่งของการแก้ปัญหาทางปรัชญาผ่านภาษาธรรมดา (ordinary language) แต่เพียงอย่างเดียวไป อุปสรรคสำคัญดังกล่าวคือความจำกัดของวิธีการพูดโดยอาศัยคำพูดในภาษาธรรมดา คำพูดในภาษาธรรมดาในรูปแบบหนึ่งนั้นอาจจะให้ความหมายของข้อความได้มากกว่าหนึ่งความหมาย บางทีเราจำเป็นที่จะต้องอาศัยภาษาเทคนิค ในการทำให้เราเข้าใจความหมายที่แท้จริงที่ข้อความนั้นๆ บ่งถึงมากขึ้นก็ได้ การจะตัดสินว่าเราต้องเข้าใจอะไรก่อนจึงจะตอบคำถามอะไรได้นั้น หลีกเลียงการพิจารณาบริบทที่คำถามนั้นเกิดขึ้นได้ยาก ความหมายของข้อความในภาษาธรรมดานั้น ไม่ได้มีความซับซ้อนน้อยจนกระทั่งเราสามารถบอกได้ทันทีว่ามันหมายถึงอะไรและไม่ได้หมายถึงอะไรเสมอไป อย่างที่แฮร์สันดูเหมือนว่าจะทำให้มันเป็นเช่นนั้น ทางที่เหมาะสมที่สุดคือการประนีประนอมระหว่างภาษาธรรมดาที่มุ่งสะท้อนความเข้าใจที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละครั้งของการใช้ภาษากับภาษาเชิงแบบแผนที่รัดกุมซึ่งมุ่งความเป็นสากล วิธีประนีประนอมดังกล่าวก็คือการพยายามหาวิธีให้ภาษาแบบแผนสามารถสะท้อนความเข้าใจแท้จริงที่เกิดขึ้นในแต่ละบริบทให้มากที่สุดด้วย และทฤษฎีเกี่ยวกับโลกที่เป็นไปได้ในเชิงสาเหตุของเราพยายามที่จะทำให้เกิดการประนีประนอมดังกล่าวขึ้น เราพบว่าข้อความแสดงความจำเป็นนั้นแสดงสมมติฐานในเรื่องการเป็นสาเหตุด้วยในขณะเดียวกันเพราะเราพยายามมองหาความเป็น สาเหตุ ที่อยู่ในแต่ละ บริบท ของการใช้ภาษาเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งๆ

(3) ทฤษฎีที่ว่าด้วยความจำเป็นที่อาศัยความเข้าใจเรื่องการเป็นสาเหตุเป็นพื้นฐาน ทำให้ขอบเขตของสิ่งที่จะพิจารณาได้ว่ามีแ่งมุมเกี่ยวกับความจำเป็นและไปไปได้ซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน ถูกกันออกไปจากการทำความเข้าใจตามทฤษฎีนี้ เช่น ข้อความเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่จะมีสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่มีสาเหตุ สิ่งที่เป็นสาเหตุให้กับตนเอง (self-cause) หรือสิ่งที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางสาเหตุกับสิ่งอื่นในแ่งมุมใดทั้งสิ้น ตลอดจนกันความเป็นไปได้ของการดำรงอยู่ในมิติอื่นๆ ซึ่งต่างออกไปจากการดำรงอยู่ของสิ่งต่างๆ ภายในโลกนี้

คำตอบ ถึงแม้ว่าทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นที่มีพื้นฐานอยู่บนความเข้าใจเรื่องการเป็นสาเหตุจะอาศัยความเข้าใจในหลักการที่ว่าทุกอย่างเกิดขึ้นโดยมีสาเหตุบางอย่างเสมอ แต่จริงๆแล้วผู้วิจัยคิดว่าแม้เราจะปรับให้หลักการดังกล่าวให้ยืดหยุ่นขึ้นจนยอมรับการเกิดขึ้นของสิ่งซึ่งไม่มีสาเหตุ หรือเกิดขึ้นโดยบังเอิญ ยอมรับสิ่งซึ่งเป็นสาเหตุให้กับตนเอง (ถ้ามันทัศนดังกล่าวสามารถเข้าใจได้จริงๆ) อย่างเช่น การมีอยู่ของพระเจ้าเป็นเจ้า หรือแม้กระทั่งให้สามารถยอมรับการมีอยู่ของสิ่งซึ่งไม่มีความสัมพันธ์ในทางสาเหตุใดๆกับเราอย่างเช่น ‘ผี’ ในบางรูปแบบได้แล้วก็ตาม ทฤษฎีความจำเป็นดังกล่าวก็อาจจะพูดถึงสิ่งต่างๆเหล่านั้นได้อยู่ในระดับที่พอเพียง เนื่องจากเรายังสามารถที่จะถือความเข้าใจที่ว่าแม้ว่าตามข้อเท็จจริงแล้วสิ่งต่างๆจะไม่ได้มีประวัติในทางสาเหตุใดๆเลย แต่กระนั้นเราก็ยังสามารถมอบคำบรรยายในเชิงสาเหตุให้กับการเกิดขึ้น การเปลี่ยนแปลง หรือการถือคุณสมบัติต่างๆของสิ่งเหล่านั้นได้ เพียงแต่ต้องมีเงื่อนไขที่ว่าจะต้องไม่ใช่การพูดถึงลักษณะการไม่มีสาเหตุของสิ่งเหล่านั้นเสียเอง

เพื่อให้ประเด็นดังกล่าวนี้ชัดเจนขอให้เราพยายามนึกถึงสิ่งที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ ก. ดู เว้นแต่คุณสมบัติอันเนื่องด้วยการเกิดขึ้นของสิ่ง ก. ดังกล่าว เราจะต้องเข้าใจว่า ก. นั้นเป็นบางสิ่งเฉพาะที่มีคุณสมบัติบางอย่าง เช่น ก. เป็นวัตถุที่ครองพื้นที่ทางอวกาศและเวลาอันหนึ่งไว้ เราสามารถจะเข้าใจข้อความที่ว่า “ก. อาจจะไม่ได้อยู่ ณ จุด a. ในเวลา t.” ในคำบรรยายทางสาเหตุบางชุด (หรือมีบางโลกที่เป็นไปได้) มีข้อความที่แสดงสภาพการณ์ของการถือคุณสมบัติ ‘อยู่ ณ จุด a. ในเวลา t.’ ดังกล่าวของสิ่งเฉพาะหนึ่งที่พิจารณาได้ว่าไม่ต่างจาก ก. ในคุณสมบัติอื่นๆยกเว้นคุณสมบัติเกี่ยวกับการถือกำเนิดอยู่ และมีชุดของคำบรรยายเชิงสาเหตุบางชุดที่สิ่งเดียวกันนั้น (ถูกทำให้) ไม่ได้ถือครองคุณสมบัติดังกล่าว เช่นเดียวกัน เราสามารถจะเข้าใจได้ว่ามีชุดของคำบรรยายเชิงสาเหตุบางชุดที่แสดงการมีสาเหตุให้เกิดสิ่งที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับที่พระเจ้ามีอยู่ได้ ยกเว้นคุณลักษณะ ‘เป็นสาเหตุของตัวเอง’ หรือจริงๆแล้วเราอาจจะยอมรับว่ามีอย่างน้อย 1 สิ่งซึ่งเป็นสาเหตุของตนเอง แล้วเสนอการอ้างเรื่องความเป็นไปได้ที่ว่า “พระเจ้าอาจจะเลือกให้โลกอื่นเป็นจริงแทนที่จะเป็นโลกนี้ได้” กล่าวคือสิ่งซึ่งเป็นสาเหตุของตนเองนั้นสามารถเป็นสาเหตุที่ทำให้โลกอื่นปรากฏเป็นจริงได้ในคำบรรยายเชิงสาเหตุบางชุด

จริงๆแล้วผู้วิจัยเชื่อว่า ข้อความประเภทดังกล่าวนี้ไม่ใช่ข้อความที่ไม่สามารถจะเข้าใจความหมายได้ เนื่องจากข้อความที่ว่า “เป็นไปได้ที่พระเจ้าจะไม่ได้เป็นสาเหตุของตนเอง” นั้นเป็นข้อความที่มีความหมายพอกับข้อความที่ว่า “จำเป็นที่พระเจ้าจะต้องเป็นสาเหตุของตนเอง”

ในกรณีของสิ่งซึ่งไม่มีความเกี่ยวเนื่องในทางสาเหตุใดๆกับสิ่งใดเลย ที่คิดว่าเป็นไปได้ที่จะมีสิ่งทำนองดังกล่าวอยู่นั้น ผู้วิจัยคิดว่าผู้ที่เชื่อว่าเป็นไปได้ที่จะมีสิ่งดังกล่าวอยู่นั้นกำลังทำให้สิ่งที่ไม่มีความสำคัญใดๆเลยในทางอภิปรายให้กลายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญจนเราจำเป็นต้องพูดถึงไป ถ้ามีสิ่งดังกล่าวอยู่จริงๆเราจำเป็นที่จะต้องยืนยันการมีอยู่ของสิ่งดังกล่าวไปทำไมกัน เมื่อสิ่งนั้นไม่สามารถจะมีความสัมพันธ์ในทางสาเหตุใดๆกับเราเลย เราย่อมไม่สามารถได้รับผลกระทบอะไรจากการมีอยู่หรือไม่อยู่ของมัน อีกทั้งไม่สามารถที่จะมีสภาพการณ์ใดก็ตามที่จะบอกได้ว่าขัดแย้งหรือสนับสนุนการมีอยู่

ของมัน มโนทัศน์ดังกล่าวเป็นมโนทัศน์ที่ว่างเปล่า (empty) มันไม่ขัดแย้งกับอะไรทั้งสิ้น และดังนั้นไม่น่าจะถือว่าเราเข้าใจมันจริงๆ ได้ โดยทั่วไปแล้วสิ่งที่เรียกว่า 'ผี' นั้น แม้จะเข้าใจได้ว่าไม่มีร่างกายอย่างไรก็ตาม แต่มักจะเข้าใจว่ามีความสัมพันธ์ทางสาเหตุบางอย่างกับบางสิ่งได้ เช่น ทำให้สิ่งของเคลื่อนที่ได้ หรือมาเข้าฝันเราได้ เป็นต้น ถ้าเป็น 'ผี' ในความหมายหลังดังกล่าว ทฤษฎีความจำเป็นที่มีฐานอยู่บนความเข้าใจเรื่องการเป็นสาเหตุนี้ ก็ยังเปิดโอกาสให้เข้าใจและพูดถึงความจำเป็นและเป็นไปได้ของสิ่งดังกล่าวได้อยู่ แต่อาจจะต้องเข้าใจมันในฐานะของสิ่งเชิงทฤษฎี (theoretical entity) มากกว่าสิ่งที่จะสังเกตได้จริงๆ

ความเข้าใจในย่อหน้าที่ผ่านมานั้นเปิดโอกาสให้เราอาจจะพูดถึงสิ่งที่มีการดำรงอยู่ในมิติซึ่งต่างไปจากเราได้ การมีอยู่ของโลกสวรรค์หรือภพภูมิต่างๆ นั้นจริงๆ แล้วพิจารณาได้ว่า ถ้าไม่มีความสัมพันธ์ในเชิงสาเหตุใดๆ กับโลกนี้ก็ต่อถือเป็นมโนทัศน์ที่ไม่มีเนื้อหาอะไรให้เราเสียเวลาไปทำความเข้าใจ หรือยืนยันการมีอยู่ของมันจริงๆ เช่นเดียวกับมโนทัศน์เรื่อง 'ผี' ในความหมายเฉพาะดังกล่าว แต่โดยทั่วไปแล้วการที่เราคิดว่าเป็นไปได้ที่ภพภูมิต่างๆ จะมีอยู่ มีความเข้าใจว่าการมีอยู่ของมันดังกล่าวนั้นเกี่ยวข้องกับเชิงสาเหตุในบางแง่มุมกับเรา เช่นให้คุณให้โทษเราได้ หรือ ติดต่อสื่อสารกับเราได้ เป็นต้น แม้ว่า การให้คุณให้โทษหรือติดต่อสื่อสารดังกล่าวจะไม่ได้เป็นไปได้ในเชิงกายภาพก็ตาม แต่อย่างที่เรารู้เข้าใจไปแล้ว โมเดลความเข้าใจการเป็นสาเหตุแบบสัญนิยมของทูลี่นั้นสามารถเปิดโอกาสให้เราทำความเข้าใจเรื่องการเป็นสาเหตุในทางจิต (mental causation) หรือแม้แต่ในทางการถือคุณค่าได้

4.2.2 ข้อดี จุดเด่น และประโยชน์ ของการเข้าใจเรื่องความจำเป็นบนพื้นฐานของการเป็นสาเหตุ

(1) ความสามารถในการตอบสนองต่อข้อเรียกร้องเชิงญาณวิทยา

อย่างที่ได้อธิบายไปพอสมควรแล้วว่าเนื่องจากทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นที่มีพื้นฐานอยู่บนความเข้าใจเรื่องการเป็นสาเหตุที่งานวิจัยนี้เสนอนั้นสามารถทำให้เรามีทางที่จะหาความรู้และความเข้าใจว่าความจำเป็นและเป็นไปได้ของข้อความและของสิ่งต่างๆ นั้น เป็นไปตามที่ถูกอ้างถึงอยู่ในข้อความที่แสดงความจำเป็นและเป็นไปได้ต่างๆ ได้มากกว่าทฤษฎีอื่นๆ จึงถือได้ว่าทฤษฎีดังกล่าวนี้ได้พยายามทำงานที่ทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นที่มาก่อนหน้าละเลยหรือมองข้ามไปมาก

กลไกสำคัญที่ทำให้เราสามารถจะหาความรู้เกี่ยวกับความจำเป็นได้นั้นก็คือการที่เราวางความเข้าใจเรื่องความจำเป็นไว้บนความเข้าใจเรื่องการเป็นสาเหตุ ความรู้เกี่ยวกับความเป็นสาเหตุนั้นอาจจะเป็นความรู้ที่สำคัญที่สุดตลอดประวัติศาสตร์การแสวงหาความรู้ของมนุษย์ วิทยาการสาขาต่างๆ ไม่เฉพาะแต่วิทยาศาสตร์ ล้วนตั้งคำถามเกี่ยวกับสาเหตุในขอบเขตความสนใจต่างๆ กันไป สังคมศาสตร์ มุ่งแสวงหาความรู้เกี่ยวกับสาเหตุเชิงสังคม จิตวิทยามุ่งแสวงหาความรู้ทางสาเหตุเกี่ยวกับจิตใจ พฤติ

กรรม และการรับรู้ของมนุษย์ เศรษฐศาสตร์มุ่งตอบคำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสาเหตุเกี่ยวกับสถานะความเป็นไปทางเศรษฐกิจ ดังนั้นอย่าเพิ่งเข้าใจว่าทฤษฎีการเป็นสาเหตุที่งานวิจัยนี้ใช้จะไม่สามารถให้โมเดลในการอธิบายและเข้าใจ รวมถึงหาหลักฐานมายืนยันสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสาเหตุในขอบเขตที่อยู่นอกเหนือไปจากเรื่องวิทยาศาสตร์กายภาพได้ เนื่องจากผู้วิจัยเชื่อว่าโมเดลการเข้าใจความเป็นสาเหตุแบบของทูลีนันใช้ได้กับการเป็นสาเหตุในทุกๆแบบ ไม่มีอะไรในตัวทฤษฎีที่ห้ามไม่ให้เรานำมันมาใช้กับเรื่องที่เกี่ยวข้อง แม้แต่จิตใจของมนุษย์ ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับแนวการเข้าใจการเป็นสาเหตุในแบบกระบวนการของแชลมอนแล้ว ดูเหมือนว่าแนวการเข้าใจการเป็นสาเหตุแบบหลังดังกล่าวคุณจะมีอุปสรรคในการนำมาประยุกต์ใช้กับเรื่องของสาเหตุที่ไม่เป็นในเชิงกายภาพ เนื่องจากเราแทบจะเข้าใจไม่ได้เลยว่าความเป็นสาเหตุระหว่างการถือชุดความเชื่อหรือคุณค่าบางอย่างของมนุษย์นั้นจะเกี่ยวพันกับการทิ้งร่องรอย (marks) ในเชิงกายภาพ หรือการแลกเปลี่ยนปริมาณที่ถูกรักษาไว้ได้อย่างไร แต่จากความเข้าใจที่เรามีโดยทั่วไปนั้นการถือความเชื่อหรือคุณค่าเป็นสาเหตุให้เกิดสภาพการณ์ต่างๆในโลกนี้ได้ไม่นับไม่ถ้วน

(2) ทำให้การถกเถียงในเรื่องความจำเป็นและเป็นไปได้มันมีความหมายจริงๆ

การถกเถียงที่มีความหมายจริงๆจะต้องสามารถหาข้อยุติได้ หรืออย่างน้อยมีทางที่จะหาข้อยุติได้ หรืออย่างน้อยที่สุดจริงๆคือถ้าหาข้อยุติได้ก็จะดีกว่ากรณีที่ทำไม่ได้หรือไม่รู้ว่าจะหาอย่างไร ทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นของเราชี้ทางออกให้ว่าการถกเถียงเรื่องความจริง/เท็จของข้อความที่แสดงความจริงและเป็นไปได้นั้น สามารถที่จะหาข้อยุติได้ด้วยการค้นหาความจริงเกี่ยวกับการเป็นสาเหตุ แต่สำหรับทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นในลักษณะอื่นแล้ว ดูเหมือนว่าเราจะหาข้อยุติในการถกเถียงกันในเรื่องความจำเป็นไม่ได้เลย นอกจากจะรอให้เหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นมาเองอันทำให้ข้อยืนยันของฝ่ายหนึ่งในการถกเถียงนั้นถูกแสดงให้เห็นว่าไม่จริง เช่น ต้องรอให้สร้างเครื่องเดินทางย้อนเวลาได้เสียก่อน จึงจะยอมรับกันว่าข้อความ “เป็นไปได้ที่เราจะเดินทางย้อนเวลา” เป็นจริง ทั้งๆที่เครื่องเดินทางดังกล่าวอาจจะไม่ถูกสร้างขึ้นเลยก็ได้ หรือต้องรอให้มีมนุษย์คนหนึ่งที่ไมตายเสียก่อน (ซึ่งไม่มีทางเข้าใจว่าจะรอดอย่างไร) จึงจะเป็นที่ยุติว่าข้อความ “คนทุกคนเกิดมาต้องตาย” นั้นไม่จริง ดังนั้นไม่ใช่ว่าการถกเถียงในเรื่องความจำเป็นทุกกรณี จะสามารถหาข้อยุติได้ ถ้าเราถือทฤษฎีแบบอื่น

แต่สำหรับทฤษฎีของเราแล้วผู้วิจัยเชื่อว่าทุกกรณีของการถกเถียงสามารถเห็นทางที่จะหาข้อยุติได้ ข้อถกเถียงเกี่ยวกับความจำเป็นที่เกิดขึ้นที่จักรวาลอันไกลโพ้นก็มีทางที่จะยุติได้ เนื่องจากเรื่องของการเป็นสาเหตุที่จักรวาลแห่งนั้นก็เป็นสิ่งที่อยู่ในความสนใจของนักวิทยาศาสตร์เช่นเดียวกัน หรือข้อถกเถียงเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่เกี่ยวกับเรื่องของจิตใจ เช่น เป็นไปได้หรือไม่ที่จะมีคนที่ทำทุกอย่างตรงกับความเชื่อที่เขามี นั้นสามารถที่จะหาข้อยุติได้เช่นเดียวกัน ถ้าเราเข้าใจความสัมพันธ์ทางสาเหตุจริงๆระหว่างความเชื่อกับการก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ

(3) ความสามารถในการตอบสนองต่อความเข้าใจทั่วไปบางอย่างเกี่ยวกับการอ้างความจำเป็น

ความเข้าใจทั่วไปเกี่ยวกับข้อความที่แสดงความจำเป็นและเป็นไปได้ข้อหนึ่งนั่นก็คือ ความเข้าใจที่ว่าข้อความที่อ้างความเป็นไปได้บางข้อนั้นมีความน่าเชื่อว่าจะเป็นไปได้น้อยกว่าอีกข้อความหนึ่งหรือข้อความอื่นๆ ทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นทฤษฎีอื่นๆนั้น ไม่มีกลไกอะไรในตัวทฤษฎีที่จะสะท้อนมิติดังกล่าวของข้อความที่เป็นปัญหาออกมาได้ เนื่องจากโลกที่เป็นไปได้นั้นมีได้ไม่จำกัดจำนวน สมมติว่าข้อความเช่น “เป็นไปได้ที่รัสเซียจะเป็นไข่ดาว”²² ถูกเสนอขึ้น ตามความเข้าใจของเราแล้วข้อความดังกล่าวถึงแม้จะยอมรับว่าเป็นไปได้ แต่มันจะต้องเป็นไปได้ยากกว่าข้อความที่ว่า “เป็นไปได้ที่รัสเซียจะอายุยืนกว่าที่เขาเป็น 1 ชั่วโมง” มากๆ เราอาจจะพยายามเข้าใจว่าคงมีโลกที่เป็นไปได้จำนวนไม่มากนักที่ข้อความดังกล่าวเป็นจริง โดยอาจจะมียุคเดียวก็ได้ แต่อย่างไรก็ตามเราจะเข้าใจเช่นนั้นไม่ได้จริงๆ ในทฤษฎีที่เป็นไปได้ที่คิดว่าโลกที่เป็นไปได้นั้นมีอยู่เป็นจำนวนไม่จำกัด (จริงๆ แล้วตามที่ผู้วิจัยเข้าใจทุกทฤษฎีถือความคิดดังกล่าวอยู่ รวมทั้งทฤษฎีของผู้วิจัยด้วย) เพราะการที่มีโลกที่เป็นไปได้ไม่จำกัดหมายความว่า เราไม่สามารถที่จะเปรียบเทียบขนาดของเซตของ ‘โลกที่รัสเซียเป็นไข่ดาว’ กับเซตของ ‘โลกที่รัสเซียไม่เป็นไข่ดาว’ ได้ เช่นเดียวกับที่ไม่สามารถบอกได้ว่าเซตของจำนวนเต็มทั้งหมดกับเซตของจำนวนเต็มที่เป็นเลขคู่ ว่าเซตใดมีขนาดใหญ่กว่ากันได้ ดังนั้นเราจะใช้เกณฑ์เรื่องจำนวนของโลกมาตัดสินเรื่องระดับของความเป็นไปได้ไม่ได้ แต่เกณฑ์อื่นที่เราจะใช้ได้ในทฤษฎีอื่นๆ ดังกล่าวนั้นก็ดูจะไม่มีอยู่

อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีของเราสามารถให้เกณฑ์อื่นดังกล่าวที่จะมาใช้สะท้อนระดับความน่าเชื่อถือของข้อความดังกล่าวได้ กล่าวคือเวลาที่ผู้อ้างความจำเป็นยืนยันข้อความแสดงความจำเป็นไปได้หนึ่ง เช่นข้อความที่เป็นตัวอย่างดังกล่าว จะมีความหมายของการตอบคำถามว่า “ทำไมรัสเซียจึงเป็นไข่ดาวได้?” อยู่ในความหมายของข้อความด้วย (ค่า π) สมมติว่าหนึ่งในนั้นคือข้อความบรรยายเชิงสาเหตุระหว่างสภาพการณ์หนึ่งกับสภาพการณ์ของสิ่งที่สิ่งเฉพาะ ‘รัสเซีย’ มีคุณสมบัติเป็นไข่ดาว ที่มีฐานะเป็นผลของสภาพการณ์ดังกล่าว ถ้าหากสภาพการณ์ที่เป็นคู่สัมพันธ์ดังกล่าวขึ้นไปเกี่ยวพันกับการต้องเปลี่ยนแปลงความเข้าใจที่เรามีต่อสภาพการณ์ของโลกนี้ในระดับที่กว้างหรือในระดับที่ลึกแล้ว ย่อมทำให้ความน่าเชื่อถือของข้อความดังกล่าวมีลดลงไปมากด้วย ผู้วิจัยคิดว่าถ้าหากสภาพการณ์ของการเป็นไข่ต้มของรัสเซียดังกล่าวจะมีความสัมพันธ์ทางสาเหตุในฐานะของผลของสภาพการณ์ใดแล้ว สภาพการณ์ดังกล่าวจะต้องเกี่ยวข้องกับการล้มเลิกกฎธรรมชาติของโลกนี้ไปหลายข้อ อย่างที่ยากที่จะนึกให้ออกเลยทีเดียว ดังนั้นทฤษฎีของเราจะทำให้ผู้ที่เสนอการอ้างเรื่องสาเหตุผ่านข้อความที่แสดงความจำเป็น

²² ตัวอย่างดังกล่าวเป็นตัวอย่างที่ถูกยอมรับว่าเป็นไปได้จริงๆ ในทฤษฎีแบบองค์ประกอบนิยมของอาร์มสตรอง ดู Armstrong, D. M. Op.cit., pp. 51-3.

เป็นและเป็นไปได้มัน จะต้องระวังให้มากขึ้นทีเดียวในการยืนยันข้อความที่แสดงความเป็นไปได้ที่แปลกประหลาดต่างๆ อย่างในตัวอย่างที่เราได้พิจารณาไป

ทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นและเป็นไปได้ของเรานั้น สอดคล้องกับความเข้าใจพื้นฐานประการหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องความจำเป็นและเป็นไปได้ที่ว่า ถึงแม้ว่าสิ่งหรือเหตุการณ์ที่แปลกประหลาดมากๆนั้น อาจจะเกิดขึ้นได้ แต่ไม่ใช่ว่าจะอะไรก็เกิดขึ้นได้ทั้งนั้นในโลก ในโลกที่เป็นไปได้แบบนิยายนิยาม (fictionalism) นั้นเมื่อมองว่าโลกที่เป็นไปได้เป็นเหมือนนิยายเล่มใหญ่เล่มหนึ่ง ที่เมื่อสามารถจะเขียนเรื่องราวลงไปโน้นได้อย่างกลมกลืนกันแล้ว ก็เท่ากับว่าสิ่งนั้นเป็นไปได้ (ดู หน้า 30) ถ้าเราจะแต่งนิยายเรื่องหนึ่งในลักษณะเดียวกับเรื่อง 'เจ้าชายกบ' หรือ 'ปลาปูทอง' ที่ตัวเอกเมื่อโดน *สาป* ให้เป็นสัตว์แล้วก็ยังมีความรู้สึกนึกคิด เหมือน มนุษย์อยู่ ก็เท่ากับว่าเหตุการณ์ดังกล่าวนี้เป็นไปได้จริงๆหรือ! หรือถึงแม้ในโลกที่เป็นไปได้โลกหนึ่งของลู่วิสจะมีเทือกเขาหิมาลัยที่วิ่งออกก้างกายอยู่ ก็เท่ากับว่าตอนนี้มันเป็นไปได้ที่ยอดเขาเอเวอร์เรสต์จะกำลังสะบัดไปสะบัดมาอยู่กระนั้นหรือ! ในแง่ที่ทฤษฎีความจำเป็นแบบของเรา ที่ถือความเข้าใจพื้นฐานในเรื่องใช้ความสัมพันธ์ทางเป็นสาเหตุที่มีอยู่ในโลกนี้เป็นมูลฐานของการเข้าใจโลกที่เป็นไปได้อื่นๆ สอดคล้องกับความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องความจำเป็นและเป็นไปได้ดังกล่าวมากกว่าสองทฤษฎีที่พูดถึงไป ในแง่ที่ว่าสิ่งที่แปลกประหลาดแบบม้าบินอาจจะเกิดขึ้นได้ในโลกนี้ (ขอให้นึกถึงข้อเท็จจริงที่ว่าไดโนเสาร์บินได้ก็ยังคงเคยเกิดขึ้นมาแล้ว หรือความเชื่อที่ถือร่วมกันอยู่ในเวลานี้เกี่ยวกับความสามารถของเทคโนโลยีวิศวกรรมในอนาคต) แต่ด้วยความเข้าใจในทันทีต่างๆ (intuitions) ต่อความเป็นมูลฐานของการเป็นสาเหตุที่มีอยู่ในโลกนี้ นั้นบอกเราทันทีว่าเรื่องที่เป็นนิยายดังกล่าวเกิดขึ้นไม่ได้ ใน โลกนี้

ในขณะที่เดียวกันความเข้าใจในทันทีต่างๆที่ว่าสิ่งมูลฐานที่เป็นองค์ประกอบของโลกนี้อาจจะมีได้มากกว่าที่เป็นอยู่ ก็ได้รับการอำนวยความสะดวกได้โดยไม่ยากจากทฤษฎีของเรา ด้วยเหตุที่ว่าในขบวนการเชิงสาเหตุของการที่โลกนี้ถือกำเนิดขึ้นนั้น เป็นไปได้โดยไม่มีปัญหาอะไรว่าจะเกิดความเปลี่ยนแปลงต่อสิ่งมูลฐานดังกล่าวได้ในบางลักษณะซึ่งอาจจะไม่ต้องมากมายอะไร แต่จะประสบปัญหากถ้าเราถือทฤษฎีแบบ 'องค์ประกอบนิยาม' (ดูหน้า 29-30) เนื่องจากทฤษฎีดังกล่าวถือเอาสิ่งมูลฐานดังกล่าวเป็นพื้นฐานทางความคิดของเรื่องโลกที่เป็นไปได้เสียเอง

4.2.3 ท่าทีในทางปรัชญาต่อประเด็นทางปรัชญาอื่นๆ

(1) ท่าทีต่อทัศนะสารัตถะนิยม (essentialism)

ดังที่ได้เคยกล่าวไปแล้วว่า นักปรัชญาจำนวนหนึ่งนั้นคิดว่าเรื่องของความจำเป็นและเป็นไปได้ นั้นยังมีความหมายอยู่ในการเข้าใจธรรมชาติของสิ่งต่างๆ เนื่องจากในธรรมชาตินั้นมีความจำเป็นบาง

อย่างอยู่จริง อย่างที่ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นสิ่งต่างๆเหล่านั้นจะไม่เปลี่ยนแปลง แม้ว่าจะมีนักปรัชญาที่ได้แย้งกับทัศนะดังกล่าวอย่างหนักหน่วง เช่น ไควน์ ที่เมื่อเขาปฏิเสธความจำเป็นทุกอย่างไปแล้วจึงทำให้เขาเห็นไปด้วยว่าเรื่องของความจำเป็นและเป็นไปได้จึงไม่มีความหมายไป เพราะเมื่อทุกอย่างเป็นไปได้แล้ว ก็ไม่มีความจำเป็นต้องพูดว่าอะไรเป็นสิ่งจำเป็นอีกต่อไป ตรรกวิทยาโมดัลก็ไม่มี ความหมาย เพราะไม่ได้พูดถึงสิ่งที่มีเนื้อหาให้พูดถึงจริง ดังที่เราได้กล่าวถึงไประดับหนึ่งแล้วในบทที่ 2

กระนั้นก็ดี ยังมีนักปรัชญาบางคน เช่น ครีบกี้ คิดว่าสำหรับทุกๆสิ่งแล้ว มีคุณสมบัติบางอย่างของสิ่งนั้นที่ไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงได้ คุณสมบัติดังกล่าวก็คือคุณสมบัติของการถือกำเนิดขึ้นมาจากสิ่งที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานบางอย่างในการถือกำเนิดขึ้นนั้น โดยครีบกี้มีทัศนะว่า สิ่งใดๆก็ตาม ไม่อาจจะถือกำเนิดมาจากสิ่งอื่นที่ไม่ใช่สิ่งที่เป็นองค์ประกอบของการก่อตัวเกิดขึ้นของวัตถุนั้นตามข้อเท็จจริงได้ ทัศนะดังกล่าวนี้เรียกว่า 'สารัตถะนิยมของการถือกำเนิด' (origin essentialism) ผู้วิจัยจะไม่ขอพิจารณาข้อเสนอของทัศนะดังกล่าวในที่นี้ แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเชื่อว่าจากกรอบความคิดของทฤษฎีความจำเป็นที่งานวิจัยนี้เสนอ เราสามารถที่จะเข้าใจได้ว่าเราจะต้องถือทัศนะเชิงสารัตถะนิยมในบางลักษณะเอาไว้ด้วย ผู้วิจัยขอเรียกความเข้าใจดังกล่าวว่า 'สารัตถะนิยมเชิงสาเหตุ' (causal essentialism) ทัศนะดังกล่าวเชื่อว่า คุณสมบัติหนึ่งที่วัตถุหนึ่งจำเป็นต้องมีนั่นก็คือคุณสมบัติของการเป็นสาเหตุภายใต้สภาพการณ์และกฎบางอย่าง จากตัวอย่างต่างๆที่เราได้พูดถึงไปเกี่ยวกับทฤษฎีสาเหตุของทูลี ในบทที่ 3 นั้น เราจะเห็นได้ว่าการเป็นสาเหตุนั้นคือความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการณ์ของการถือครองคุณสมบัติของสิ่งเฉพาะ หรือไม่ก็เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งสากล ขอให้เรามุ่งความสนใจไปที่บทบาทของสิ่งเฉพาะในโมเดลการเข้าใจความเป็นสาเหตุดังกล่าว เนื่องจากเรากำลังจะพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับวัตถุหรือสิ่งเฉพาะหนึ่งอยู่ว่ามีคุณสมบัติอะไรหรือไม่ที่มันจำเป็นต้องถืออยู่อย่างเปลี่ยนแปลงไม่ได้

ในโมเดลการอธิบายดังกล่าวนั้น บทบาทของสิ่งเฉพาะเองในการมีความสัมพันธ์ทางสาเหตุนั้นไม่ปรากฏด้วยตัวของมันเองเลย เพราะเราจะเข้าใจการเป็นสาเหตุไม่ได้ ถ้าไม่อาศัยการเข้าใจในกฎเชิงสาเหตุจำนวนหนึ่ง สภาพการณ์ S และ คุณสมบัติจำนวนหนึ่งสำหรับการถือครองโดยสิ่งเฉพาะ ดังนั้นเราจะต้องเข้าใจว่า ถ้ากฎดังกล่าวเป็นจริง (จะจริงหรือไม่จริงขึ้นอยู่กับหลักการพื้นฐานของทฤษฎีได้รับการตอบสนองหรือไม่) ถ้าเงื่อนไข S เป็นจริง และสิ่งเฉพาะดังกล่าวถือครองคุณสมบัติหนึ่งอยู่จริงแล้ว มันจะทำให้เราต้องสรุปได้โดยทันทีว่า วัตถุนั้นเมื่อถือครองคุณสมบัติหนึ่ง ภายใต้เงื่อนไขแวดล้อมหนึ่ง และกฎจำนวนหนึ่งแล้วมันจะมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับอีกวัตถุหนึ่งที่ถือครองคุณสมบัติหนึ่งได้ หรือกับตัวมันเองได้ เมื่อรวมกับความเข้าใจที่ว่าโลกที่เป็นไปได้ทั้งหลายในทฤษฎีของเรานั้นเป็นโลกที่มีพื้นฐานของการเป็นสาเหตุที่อ้างอิงกับความเข้าใจความเป็นสาเหตุที่เกิดขึ้นจริงในโลกนี้ ดังนั้นถ้าวัตถุหนึ่งมีคุณสมบัติในการสนับสนุนให้เกิดความสัมพันธ์ทางสาเหตุขึ้นอย่างใดในโลกนี้แล้ว มันจะมีคุณสมบัติดัง

กล่าวในโลกที่เป็นไปได้อื่นๆทุกโลกด้วย สรุปแล้วเราเข้าใจได้ว่าทุกสิ่งเฉพาะมีคุณสมบัติเกี่ยวกับการเป็นสาเหตุหรือสนับสนุนให้เกิดการเป็นสาเหตุภายใต้เงื่อนไขหนึ่งอย่างจำเป็น

(2) นัยยะต่อการเลือกระบบตรรกวิทยาโมดัล

จากข้อ (1) ที่ความเข้าใจเรื่องการเป็นสาเหตุของทุกโลกที่เป็นไปได้มีพื้นฐานอยู่บนการเป็นสาเหตุที่เกิดขึ้นจริงในโลกนี้ มันทำให้เราสามารถเข้าใจได้ด้วยว่าในโมเดลของโลกที่เป็นไปได้ตามทฤษฎีที่เราถืออยู่นั้น ความสัมพันธ์ 'สามารถเข้าถึงได้' หรือ R (ที่เป็นหนึ่งในโครงสร้างเชิงทฤษฎีโมเดล ของอรรถศาสตร์ของโลกที่เป็นไปได้แบบครีบกี้ ที่แต่ละโลกที่เป็นไปได้ต้องถือไว้) นั้น จะมีคุณสมบัติที่เรียกว่า 'เชิงสมมูล' หรือ equivalence ซึ่งทำให้เราอาจจะเข้าใจว่าสิ่งใดที่เป็นไปได้ในโลกของเราแล้ว สิ่งนั้นก็จะเป็นไปได้ในโลกอื่นทุกโลกด้วย และสิ่งใดที่เป็นไปได้ในโลกอื่นๆแล้ว ก็จะเป็นไปได้ในโลกของเราด้วย ซึ่งนั่นหมายความว่าเราสามารถที่จะยอมรับสัจพจน์ของตรรกวิทยาโมดัลระบบ S-5 ที่ว่า $\Diamond A \rightarrow \Box \Diamond A$ ได้ด้วย ซึ่งสำหรับนักปรัชญาส่วนใหญ่แล้วยอมรับกันว่าตรรกวิทยาโมดัลระบบ S-5 ดังกล่าวนั้น เป็นระบบที่ให้ทฤษฎีในการอนุมานที่ถูกต้องเหมาะสมที่สุดเมื่อคำนึงถึงความเข้าใจที่เรามีต่อเรื่องความจำเป็นและเป็นไปได้ในทางอภิปรัชญา²³

(3) นัยยะเรื่องระดับของความจำเป็นที่ทฤษฎีนี้พูดถึง

ความจำเป็นและเป็นไปได้ในเชิงอภิปรัชญาที่ถูกพูดถึงอยู่ในท้ายข้อ (2) นั้นได้รับการเข้าใจโดยนักปรัชญาบางคนว่าหมายถึงความจำเป็นและเป็นไปได้ที่ 'เป็นที่สุด' (absolute) ไม่ใช่แค่ความจำเป็นและเป็นไปได้เชิงสัมพัทธ์ (relative)²⁴ ความจริงใดจำเป็นโดยไม่ต้องขึ้นอยู่กับอะไรเรียกได้ว่ามันจำเป็นแบบเป็นที่สุด ถ้าต้องขึ้นอยู่กับสิ่งอื่นใดแล้วเรียกว่าเป็นความจำเป็นแบบสัมพัทธ์ กล่าวคือต้องมีเงื่อนไขบางอย่างก่อนสิ่งนั้นจึงจะถือว่าจำเป็นได้ ถ้าเข้าใจในความหมายนี้แล้ว อาจมองได้ว่าทฤษฎีของเรา นั้นไม่ได้กำลัง *ทำความเข้าใจ* ต่อความจำเป็นและเป็นไปได้ในเชิงอภิปรัชญาอยู่ แต่อย่างไรก็ตามถ้าทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นของเราไม่ได้อธิบายความจำเป็นเชิงอภิปรัชญาแล้ว ก็คงจะไม่มีทฤษฎีความจำเป็นใดที่กำลังอธิบายความจำเป็นเชิงอภิปรัชญาอยู่ด้วยเช่นกัน อะไรจะจำเป็นในทฤษฎีแบบสัจนิยมแบบจัด ขึ้นอยู่กับว่าสิ่งที่เป็นอยู่ในจักรวาลที่เป็นไปได้อื่นนั้นเป็นอยู่อย่างไร อะไรจะจำเป็นในทฤษฎีของแพลนทิงก้า ขึ้นอยู่กับความจริงของสภาพการณ์ที่เป็นไปได้ ฯลฯ ดังนั้นเราจะต้องเข้าใจให้การ 'จำเป็นโดยขึ้นอยู่กับ' นั้นไม่ได้หมายความว่า 'ต้องมีบางอย่างมาอธิบายมันก่อน' แต่หมายความว่า 'มันเป็นอยู่อย่างอื่นไม่ได้เพราะมีเงื่อนไขบางอย่างมาบังคับมัน' แบบเดียวกับที่ความจำเป็นทางกายภาพต้อง

²³ Loux, Michael J., ed., *The Possible and the Actual*, op. cit., p. 28.

²⁴ Hale, Bob. "Modality", op. cit., pp. 487-8.

ขึ้นอยู่กับกฎทางฟิสิกส์ คำถามคือ ทฤษฎีของเรามองเห็นความจำเป็นในลักษณะเดียวกันกับ ความจริงทางกายภาพหรือไม่? คำตอบคือ ถ้าเรามองว่า 'การเป็นสาเหตุ' นั้นเป็นความสัมพันธ์ทางกายภาพ ก็อาจจะต้องยอมรับว่าทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นของเรานั้นจริงๆแล้วไม่มีฐานะอันเหมาะสมที่จะเป็น ทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นจริงๆได้

แต่จากคำอธิบายเรื่องสาเหตุของเรานั้น มีอะไรหรือไม่ที่จะทำให้คิดได้ว่าความสัมพันธ์ทางสาเหตุเป็นเรื่องทางกายภาพ? คำตอบคือไม่มี เพราะในทฤษฎีดังกล่าวนี้ไม่ได้อธิบายลดทอนการเป็นสาเหตุลงไปสู่สิ่งอื่นนอกจากตัวมันเอง ความสัมพันธ์ทางสาเหตุทั้งหลายจึงถูกเข้าใจในฐานะของความสัมพัทธ์เชิงทฤษฎี เพื่อประโยชน์ทางด้านความเข้าใจเท่านั้น ตรงกันข้ามทฤษฎีของเรามองว่าความสัมพันธ์ทางสาเหตุนี้เป็นสิ่งที่มีอยู่จริง เป็นพื้นฐานของโลก ถ้าพูดให้ถึงที่สุดแล้วเราจะต้องเข้าใจเรื่องการเป็นสาเหตุว่าเป็นเรื่องที่มีความสนใจในทางอภิปรัชญาเป็นพื้นฐานที่สุด ถ้าเข้าใจในลักษณะนี้ทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นของเรานั้นเป็นทฤษฎีที่มุ่งพูดถึงความจำเป็นในเชิงอภิปรัชญา

(4) นัยยะเรื่องความสัมพันธ์กับความจำเป็นเชิงตรรกะ

สืบเนื่องจาก (3) ประเด็นสุดท้ายที่จะกล่าวถึงในที่นี้ก็คือ ปัญหาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความจำเป็นตรรกวิทยาหรือคณิตศาสตร์ กับความจำเป็นทางอภิปรัชญาที่งานวิจัยนี้ให้ความสนใจอยู่ กล่าวคือ มันต่างกันหรือไม่ขนาดไหน? นักปรัชญาบางคนคิดว่าเป็นเรื่องเดียวกัน บางคนคิดว่าความจำเป็นทางอภิปรัชญานั้นถึงแม้ไม่อ้างความตายตัวเท่ากับความจำเป็นทางตรรกวิทยา แต่ก็ไม่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขบางอย่างก่อนเหมือนกับความจำเป็นเชิงกายภาพอย่างที่เพิ่งพูดถึงไป อย่างไรก็ตาม เราอาจจะมีทางพิจารณาความจำเป็นในเชิงตรรกวิทยาหรือคณิตศาสตร์ดังกล่าวว่าสามารถเข้าใจได้ด้วยทฤษฎีว่าด้วยความน่าจะเป็นของเรา กล่าวคือทฤษฎีของเราสามารถจะอธิบายความจำเป็นของการที่ $1+1$ ต้องเท่ากับ 2 ได้ด้วยเงื่อนไขความเข้าใจบางอย่าง มันเป็นไปได้อย่างไรกัน? ความจริงทางคณิตศาสตร์ดังกล่าวจะเข้าใจว่าเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ทางสาเหตุในลักษณะใด กฎต่างๆของตรรกวิทยาเป็นสาเหตุของกันและกันตรงไหน ' $p \rightarrow q$ ' บนเงื่อนไข p เป็นสาเหตุของ q เช่นนั้นหรือ? เราคงเข้าใจเช่นนั้นไม่ได้ แต่ถ้าเราสามารถที่จะเข้าใจได้ว่ามีสาเหตุอะไรที่ทำให้เราปฏิเสธว่า $1+1=2$ และ $a=a$ เป็นเท็จไม่ได้แล้ว เราก็อาจจะเข้าใจสิ่งที่กำลังจะพูดถึงได้

ทัศนะทางปรัชญาที่คนหนึ่งเข้าใจว่าความจริงและความจำเป็นของกฎทางตรรกวิทยา และประพจน์ต่างๆในทางคณิตศาสตร์นั้นจริงๆแล้ว ไม่ได้เป็นอะไรมากไปกว่าเรื่องของกรณีที่เรานำเลือกถือธรรมเนียมบางธรรมเนียมอยู่ร่วมกันเท่านั้น มันไม่ได้เกิดจากความจริงพื้นฐานใดของโลกมากไปกว่าความจริงเกี่ยวกับความต้องการ คุณค่า หรือความเห็นของคนกลุ่มหนึ่ง ธรรมเนียมดังกล่าวเข้าใจได้ง่ายๆว่าคือธรรมเนียมอย่างเดียวกับที่เราเลือกที่จะใช้ภาษาอะไรและมีหลักหรือกฎในการใช้ภาษานั้นอย่างไร และกำหนดที่จะให้คำใดหมายถึงอะไรไว้อย่างใด เราสามารถพูดได้อีกนัยหนึ่งว่าเราเองที่เป็นคน สร้าง

ธรรมเนียมดังกล่าวขึ้นมาเอง แม้ว่าทัศนะที่เรียกว่า 'ธรรมเนียมนิยม' (conventionalism) ดังกล่าวจะมีปัญหาที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อยู่ไม่น้อย เช่น บางข้อวิจารณ์บอกว่าถึงแม้ว่าเราจะเป็นคนเลือกกฎดังกล่าวแต่การเลือกกฎดังกล่าวก็ต้องเกี่ยวกับกฎในการเลือกอีกระดับหนึ่ง ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นจริงจะต้องมีกฎอะไรที่เป็นพื้นฐานในที่สุดมากกว่าตัวการเลือกเอง แต่อย่างไรก็ตามข้อเสนอของพวกที่มีทัศนะแบบธรรมเนียมนิยมดังกล่าวก็แสดงให้เห็นได้ว่า อย่างน้อยกฎที่บอกว่าจำเป็นที่ $1+1=2$ นั้น ก็ต้องเกิดจากการเลือกของเรา และถ้าเข้าใจแบบดังกล่าว $1+1=2$ มีสาเหตุที่จะทำให้มันจริง กระบวนการทางสาเหตุที่เกี่ยวกับการสร้าง กำหนด หรือ เลือก ธรรมเนียมในการใช้ภาษาดังกล่าวเองที่เราสามารถพิจารณาได้ว่ามันมีสถานะอยู่ในความสัมพันธ์ทางสาเหตุ และดังนั้นก็สมารถที่ถูกเข้าใจคุณสมบัติเกี่ยวกับความจำเป็นและเป็นไปได้ของมันได้ด้วยทฤษฎีว่าด้วยความจำเป็นที่มีพื้นฐานความเข้าใจอยู่ที่เรื่องของการเป็นสาเหตุที่ถูกเสนอโดยงานวิจัยนี้ได้ในที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย